

אתרוגים
nség szives tudomá-
ezidén eszrogjaim fő-
előző évektől elté-
restben lesz, hanem
, s ugyancsak innen
és az eddigi pontos-
ssal elintézve.
ihetem, hogy utban
ranszport erec-itsz-
sly minőségének ki-
lel a pargai (görög)
enkívül a napokban
egy szállítványom,
gokkal, eredeti 100-
an.
feggel felvesz:
JOZSEF
eskedő, SICHET
banjilor 33.

XIII EVF. * SZAM 206
Ciuj—Kolozsvar, 1936
szept. 12 Péntek
5690 FV. - FIU 10

TAXA POSTALA
PLATITE IN NUMERAR
No 244.716/929

Ara 5 lej

An Uj Kelet
400
Disztér 2. II. e. 8.
Külkeink a
forrás meo
Közlönyök
és megőrzésükre sem vállaljuk

Ramsetter Robert
BUDAPEST

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassal-
utca) 10. szám. Telefon: 9-77.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "
KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénzem).
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel.

pat orosz balalajka-
fersenye.
emér előadása.
szalonzenekar hang-
vszky: Keringő.
arai szvit. Lehár:
egyveleg. Martini:
romanze. Bolzoni:
ő novellája: A pró-
szerevével.
időjelzés, időjárás-
ne.
ller Oszkár hegedű
ne zongoraművészek
zart B-dur és C-dur
Zenekari hangver-
anner, Strauss és
Auer: A fekete do-
yü zene.
Beethoven: A dur
és zongoraszonáták.
an, Varsó. 20.15.
gverseny. Lengyel

Pán-Európa,
Pilsudszky és a német
választások

Külpolitikai figyelő
Rendkívül nagy reményeket sohasem
tűzünk a Briand-féle Pán-Európa-gon-
dolat sikeréhez. Amíg Coudenhove-Ka-
rgeri gróf utópiaja volt az európai föde-
ráció terve, volt még valami valószínű-
sége a mozgalom sikerének. Mióta azon-
ban reális politikusok — elsősorban
Briand — sajátították ki Coudenhove
programját, egyre inkább a fantázia bi-
rodalmába tartozik Pán-Európa és az
ezzel egybefüggő egész politikai és gaz-
dasági gondolatkomplexum. Ez a meg-
állapítás csak első nézésre tetszik para-
doxonnak. A való igazság azonban az,
hogy Pán-Európa utópista hívei sohasem
gondoltak sem mellékszempontokra, sem
hibvókra, a mai megosztott Európá-
nak jelenlegi urai azonban, ugyanak-
kor, amikor Európá föderációját propa-
gálják, meg akarják tartani a jelenlegi
állonállás összes gazdasági és politikai
előnyeit — a többi országok rovására is.
Készségesen hajlandó minden népszövet-
ségi tagállam a nagy európai föderáció
átlarán feláldozni minden hátrányát,
ami az élesen meghúzott határvonalak-
ból haramlik rá, de egyetlen jótát sem
kedne egyik se az ugyanebből a for-
rásból fakadó előnyökből.
Ezért bástyázták körül Briand prog-
ramját az európai külügyminiszterek
szengeteg kikötéssel, fenntartással és
egész halom „feltéve” és „ha” szöcskák-
kal. Csoda-e, ha ilyen körülmények kö-
zött komoly valóság helyett görögützes
tettek lett a külügyminiszterek titkos
terezkeletéből. A hónapok óta várt tit-
tos értekezlet néhány óra alatt véget
ért. Pán-Európát átutalták a nagy en-
semble nyilvánosságához, ahol ugyan-
folyg még hangzani néhány szóközi re-
szekmü, de már előre bejelentette a né-
pzetvédelmi tanács elnöksége, hogy az ér-
tekezlet vitára majd csak jövő esztendő-
ben kerülhet sor.

Az új lengyel terror természetesen
elsősorban a kisebbségek ellen irányul
és ebben a pillanatban már 120 ukrán
vezér várja a börtönben egészen bizony-
talan sorsát.
Talán az egyetlen európai ország,
amelynek polgárait egyáltalában nem
érdekl, hogy mi történik most Genfben,
vagy akárhol másutt a világon: Német-
ország. A német birodalom a közvetlen
közszóban lévő választások orgiáiban
tobzódik. Soha olyan elképesztő mére-
teket nem öltött a választási agitáció,
mint most, amikor a jobb- és baloldali
pártok a legféltelenebb eszközökkel in-
ditották meg a hadjáratot a tömegek
voksáért. Különb és tanulságos szín-
játék az, ami most Németországban
végbemeget. A kiméletlen eszközökkel és
fékevesztett propagandával vívott vá-
lasztási harc kirobbantott egy régóta

lappangó igazságot: kevés kivétellel
ugyanazokból a tömegekből áll a kom-
munisták ugynevezett rohamcsapata,
mint a kampóskeresztesek terrorlegényei.
A leromlott gazdasági viszonyok ellen-
állhatatlanul a szélsőséges alakulatokba
kergetik be a végső fokig elpauperizá-
lódott tömegeket, akiknek két malom-
köve között kétségbeesetten őrlődnek
fel a polgári pártok. Ebből a választási
háboruból csak a két szélsőséges párt
kerülhet ki megizmosodva, míg a régi
német demokrácia, amely megteremt-
te a német köztársaságot és a weimari
alkotmányt, örülni fog, ha át tudja majd
menteni jobb időkre egykori hatalmá-
nak roncsait.
Külön fejezet a német választásokon
a zsidókérdés. Az antiszemitizmus soha-
sem tobzódott még ekkora hévvel és
lendülettel a német birodalom terüle-
tén, mint az aktuális választási kam-

pányban. Házak és hirdetőoszlopok fa-
láról százezer számra ontják a plaká-
tok az antiszemita mérget és ezer meg
ezer választási gyűlésnek egyetlen leit-
motivuma az antiszemitizmus. A német
antiszemitizmus sohasem bővelkedett
logikában. A kelet európai antiszemitiz-
mus fogásaival és hazugságaival Né-
metországban nem lehet operálni. A
német antiszemitizmus nem indokol,
nem magyaráz, nem keres gazdasági
okokat, nem vádolja a zsidókat a német
nép kiuzorázásával, egyszerűen ugy-
nevezett „tudományos” fajgyűlöletet
hirdet.
Kell, hogy jó oldala is legyen a zsi-
dók ellen megindított koncentrikus
hadjáratnak. A rágalmak és uszítások
pergőtüzében a német zsidóság rá kell
találjon önmagára és meg kell teremtenie
az önálló és önértékes népi politika ut-
ját.

A cári Oroszország terroreszközeivel nyílt dik-
taturát inaugurált Pilsudszky Lengyelországban

Éjszakának idején összefogdosták és börtönbe vetették a lengyel ellenzék 22 vezérét
Bebörtönözték az ukránok 120 vezetőjét

Varsó, szeptember 11. Pilsudszky
marsall elérkezettnek látja az időt
arra, hogy az eddigi burkolt diktatu-
rával szakítson és nyílt diktatúrára
térjen át. Az egykori szocialistavezér
a nyílt diktatúrát a cári Oroszorszá-
got megszegyentítő brutalitással vezeti
be. A szemj ellenzék pártjainak 22
volt képviselő tagját éjnek idején lep-
ték meg a politikai rendőrség detek-
tívjei és lakásukról rendőrségi fog-
dába szállították őket. Néhány politi-
kus nem hitte, hogy hatósági akcióról
van szó s rablókot sejtve, segítségért
kiáltozott, amikor az éjszakai órában
a detektívek bebocsátást kértek. Volt
olyan is, aki egyéni akcióra gondolt

és a politikai rendőroket be sem en-
gedte. Erre ezek betörték a lakás aj-
taját s az illetőt minden tiltakozása
ellenére bilinesekbe verték és így állí-
tották elő a rendőrségre.
A politikusok letartóztatásán kívül
a fővárosban és vidéken nagy számban
eszközöltek őrizetbevételek azok
sorából, akik az utóbbi napokban kor-
mányellenes tüntetéseken résztvet-
tek. Ma az esti órákban Varsóban a
belügyminisztérium épülete előtt nagy
tömeg tüntetett a letartóztatások el-
len. A kivonult karhatalom szélszórta
a tömeget és helyreállította az ucca
rendjét.
Politikai körökben azt a hírt kolpor

tálták, hogy az őrizetbe vett képvise-
lőket vidéken internálni fogják. Az
esti lapok közölték a varsói ügyvédi
kamara elnökségének állásfoglalását a
letartóztatásokkal szemben és egy de-
legációjuk audienciájának lefolyását
az igazságügyminiszternél, aki azt a
kijelentést tette, hogy a képviselők
ellen fogatosított intézkedésekről
neki előzetes tudomása nem volt és
igazságügyi szervek a letartóztatások-
nál semmi szerepet sem játszottak. A
lapokat e közlések miatt elkobozták.
A fővárosi lakosság hangulata izga-
tott. Kelet-Galiciában az ukrán kiseb-
biséget üldözik. A mai letartóztatottak
száma itt meghaladja a százhuszat.

Bukarestben újra kormányválságról
beszélnek

Presan tábornokot audienciára kérte a király, amit politikai körökben arra magyaráznak,
hogy az uralkodó koncentrációs kormányt kíván

Bucuresti—Bukarest, szeptember 11.
(Az Uj Kelet tudósítójától.) Bizonyos
körökben ismét arról beszélnek, hogy a
közeljövőben kormányválság várható.
Egyes verziók szerint a nemzeti pa-
rasztpárti kormány likvidálását, a je-
lenlegi kabinet taranista tagjai siette-
tik. A taranisták a napokban memoran-
dumot terjesztettek Iunian utján az
uralkodó elé, amelyben a jelenlegi po-
litikai helyzetről való kimerítő referá-
tum után, koncentrációs kormány ala-
kítására tesznek javaslatot s megjelölik
azt a programot, amelynek megvaló-
sítása az új kormány feladata volna.

zan tábornokot. Ismeretes, hogy a Ma-
niu-kormány lemondása után Prezan
tábornok kapott koncentrációs kormány
alakítására megbízást az uralkodótól.
A kísérlet annakidején nem sikerült,
mert Bratianu Vintila és Averescu ka-
tegórikusan a koncentráció ellen fog-
laltak állást. A bukaresti lapok szerint
nem lehetetlen, hogy ez alkalommal az
uralkodó meg fogja ismételni megbiza-
sát Prezannal szemben, arra való te-
kintettel, hogy időközben Bratianu Vin-
tilát s a néppárti vezetőket is sikerül
megnyerni a koncentráció gondolatá-
nak. Egyes lapok arról is tudni vélnek,
hogy a koncentráció létrehozatalának
megkönnyítése érdekében az ellenzéki
pártok jobboldali blokk megalakításán
tanácskoznak. Állítólag Iorga és Lupu
között már létre is jött a megegyezés
s most igyekszenek az averseanusokat
és a Garoflid-féle agrárligát is bevonni
ebbe a blokkba.

niu miniszterelnök, aki tegnap kihall-
gatáson jelent meg a királynál, ma ér-
kezik vissza a fővárosba és elnököl-
ni fog a legfőbb gazdasági bizottság ülésén.
A Cuvantul Madgearu le-
mondását követeli

Károly király audienciára
rendelte Prezan tábornokot
Ezeket a verziókat, amelyek Károly
király trónralépte óta állandóan kerin-
genek s átlag kéthetenként ismételtlen
felbukkannak politikai körökben, ma
délelőtt megerősíteni látszott az a hír,
hogy Károly király audienciára kérte
magához esütörtök délelőtt 11 órára a
vaslumegeyi birtokán tartózkodó Pre-

zan tábornokot. Ismeretes, hogy a Ma-
niu-kormány lemondása után Prezan
tábornok kapott koncentrációs kormány
alakítására megbízást az uralkodótól.
A kísérlet annakidején nem sikerült,
mert Bratianu Vintila és Averescu ka-
tegórikusan a koncentráció ellen fog-
laltak állást. A bukaresti lapok szerint
nem lehetetlen, hogy ez alkalommal az
uralkodó meg fogja ismételni megbiza-
sát Prezannal szemben, arra való te-
kintettel, hogy időközben Bratianu Vin-
tilát s a néppárti vezetőket is sikerül
megnyerni a koncentráció gondolatá-
nak. Egyes lapok arról is tudni vélnek,
hogy a koncentráció létrehozatalának
megkönnyítése érdekében az ellenzéki
pártok jobboldali blokk megalakításán
tanácskoznak. Állítólag Iorga és Lupu
között már létre is jött a megegyezés
s most igyekszenek az averseanusokat
és a Garoflid-féle agrárligát is bevonni
ebbe a blokkba.

A Cuvantul mai száma követeli, hogy
Madgearu ipar és kereskedelmi minisz-
ter nyujtsa be lemondását. A lap meg-
állapítja, hogy a miniszter a Steward-
féle szerződés megkötésénél nem járt el
a kellő óvatossággal és elfogadta a vál-
lalkozónak azt az ígérését, hogy a West-
minster bank fogja finanszírozni. Mint
kiderült, az angol pénzüzet erre nem
hajlandó és legutóbbi levelében ezt ki-
fejezetten közölte is a kormánnyal.
Madgearunak, aki a Steward-féle szer-
ződést forszírozta és banketteket adott
a cég vezetőinek tiszteletére, a Cuvan-
tul szerint le kell vonnia a konzekven-
ciákat.

rdetések

eladó. Goldstein olaj-
e 4.
ás új komfortos lakás
ed ucca 22.
lt cserefa káposztás
6. Ötvös ucca 25. sz.
ál 1-2 iskolás gyer-
kaphat. Calea Moti-
leány ort. kóser ur-
tást kaphat. Fürdő-
sználattal. Szappan-
rt tisztességes zsidó
lvesz. Róth, Bánffy
onalzóval, perforáló-
költözés miatt sürgő-
ek Oradea Str. Coe-
tése, művészes di-
zás, valamint az ősz-
izléses kivitelben
szimunka-szalónjában
allgatónó perfekt né-
án és magyar nyelv-
nében elemi, vagy kö-
lékek correpetálás-
adóban.

Százezer népgyűlés lesz még Németországban a választásokig

Példátlanul elkecsereedett a választási harc Németországban

Sok millió márkát emészt fel az agitáció

Berlin, szeptember 11. Patkányirtó, hajnövesztő, cipőkrem és plakátoszlopokon visszavonulásra kényszerül: a politika már semmi másnak nem enged helyet. Naponta, szinte óránként újabb és újabb kiáltványok próbálják a közönség érdeklődését felkelteni. Természetesen a két szélsőséges párt, a kommunisták és a nemzeti szocialisták vezetnek a propagandában. A felületes olvasó csak a végén tudja megállapítani, hogy a szélső jobb, avagy a szélső baloldal propagandája ríkt-e feléje? Szinte

szórol-szóra átveszik egymástól a jelszavakat.

A német kommunisták most ugylát-szik, utasítást kaptak Moszkvától, hogy próbálják a nemzeti érzésű tömegeket meghódítani és így kiköleszönik szélső-jobboldali kollégáiktól a jelszavakat. „Csak ezen az uton jut el Németország a Young-szerződés láncából a szabadság felé!” hirdetik a berlini vörösök. A „Young-szerződés láncait” ugyan a másik oldalon találták fel, de nem baj, az ilyen esekélyességekkel ők nem törődnek. A békeszerződés revízióját, az elvesztett területek visszaszerzését újabbban szintén céljuknak tekintik — legalább is a választások előtt — a német kommunisták.

Hitlerék zavarban vannak. Legjobb argumentumaiktól fosztják meg őket a baloldali riválisok. Pedig mind a két csoport egy és ugyanazon rétegből toborozza híveit. Bizonyítja ezt a következő példa is: a horogkeresztesek berlini vezetősége összevezetett a párt katonai alakulatával, a Sturm-Abteilunggal. Mint kiderült, a horogkeresztes hősök a zsoldot keveselték. Az összeveszés eredményeképp indulójuk helyett

azonnal az Internacionálét kezdték énekelni.

Göbbels, a berlini vezér, némileg elképedve hallotta a melódiaváltoztatást és sürgönyözött Hitlernek. Hitler megérkezett, pénzt hozott magával és elérte célját. Az Internacionálé helyett ismét felzengett a lelkes jobboldali uszító induló.

Hitlerék különben revansáltak magukat a legszebb frázisokat eltaláló kommunisztákkal szemben és az ő fegyvertárukból kölcsönvették az egyik frázist, „30.000 márká nyugdíjat kapnak a német köztársaság miniszterei!” haraszolja a horogkeresztes plakát. Csak kuriózumként említjük meg, hogy ugyanaznap állapították meg 12.000 márkában a német miniszterek legmagasabb nyugdíját. De hogy még valamit hozzá-adjanak híveik tudomására, amit aztán a kommunisták igazán nem vehetnek át tőlük, a következő szép mondatot találták ki: „Csak olyan minisztereket tudunk szeretni, akiket gyűlöl a külföld!”

A többi pártok, persze, nem tudnak hasonló frázisokkal operálni és így megmaradnak a szerényebb keretek között. A német néppárt például szellemet idéz. Reszkető írás a hatalmas plakáton csak ennyit mond: „Válasszátok az én pártomat! Stresemann!”

A másik polgári párt, a Deutsche Staatspartei, erősen kétségbe vonja, hogy ez az üzenet valóban Stresemann-tól ered? Ugy a néppárt, mint az állampárt azt vallja, hogy ha Stresemann élne, az ő élükön indulna a választási küzdelembe. Ezt persze ma már nem lehet eldönteni és így csak a választások után fog kiderülni, hogy melyik frakció ismeri el a német közvélemény a nagy halott valódi pártjának?

Hugenbergék is zavarban vannak. Szövetségeseikkel, a nemzeti szocialistákkal nem tudnak konkurálni. Így

megmaradnak a régi jó idők dicsőségszavain.

és azt hiszik, hogy a vezér, Hugenberg nevéből ered a lelkesítő varázserő. „Mit Hugenberg für schwarz-weiss-ot!” Ebben kulminál plakátbölcsességük.

A szociáldemokraták Berlinben elég tartózkodóan viselkednek és a közvetlen meggyőzés fegyverét választják. Az új pártok nincsenek abban a kedvező helyzetben, mint ők, akik kiépített szer-

vezetekkel rendelkeznek és így rengeteg pénzt kénytelenek áldozni a választók megdolgozására. Különösen Treviranus pártja, a Konservative Volkspartei, rendelkezik nagy anyagi háttérrel és megengedheti magának azt a luxust, hogy

egy 700.000 példányban nyomott, 8 oldalas újságot osztogasson ingyen.

A Staatspartei sem akar szegényeknek bizonyulni és a vasárnapi kirándulók kat vasárnap este egy hétfői újsággal fogadta, mely szenzációs címek alatt nem tartalmazott mást, mint pártközleményeket és választási híreket.

A német nemzeti párt viszont bőségesen kihasználja, hogy az Ufa-színházak Hugenberg koncernjéhez tartoznak és délelőtt belépődíjak nélkül

Hugenberg-tonfilmeket játszik,

amelyeken a Vilmos császárbajuszos vezér különböző pozitúrákban beszél választóihoz.

A többi pártok is kihasználják a tonfilm propagatív erejét, így például a szociáldemokraták külön autó-expedíciókat szerveztek, melyek városról-városra járv, választási tonfilmeket mutatnak be. A kommunisták még tovább mennek és egy külön lemezzárat szerveztek, mely agitációs lemezeket állít elő. A lemezek egyik oldaláról kommunistá indulók harsannak, a másikon egy-egy kommunistavezér beszél.

A horogkeresztesek inkább maguk ordítanak a lemezek helyett és egy csónakflottillát szerveztek

a berlinkörnyéki tavakon és folyókon 20-30 motoros, vitorlás, evezős csónak vonul fel, egy ideig csendben haladnak előre, majd egyszerre bömbölik jelmondataikat. Ilyenkor elég gyakran tengeri ütközetekre kerül a sor.

Egyáltalában a német pártok minden lehetőséget kihasználják.

Az utolsó héten még százezernél több népgyűlésre van kilátás.

A nemzeti szocialisták 34.000 propagandagyűlést készítenek elő, a szociáldemokraták még többet, a kommunisták egymagukban százezerrel tartanak.

Persze mindez rengeteg pénzt emészt fel,

az államnak is majdnem kétfélmillió márkájába kerül a választás.

A szociáldemokraták 1928-as választási költségeikről pontos kimutatást készítettek, melyből kiderül, hogy két évvel ezelőtt két és félmillió márkát adtak ki választási propagandára. A többi pártoknál hasonló keretekben mozogtak a kiadások. A mostani választások fontosságára való tekintettel még nagyobb summákra van kilátás.

Vajon kifizetődik-e ez a sok pénz, energia és munkabefektetés?

Argentina forradalmi kormánya eltiltotta a fegyverviselést

Az új kormány első gondja a gazdasági problémák megoldása

Newyork, szeptember 11. Buenos-Airesből jelentik, hogy Uriburu tábornok kormánya általános fegyverviselési tilalmat rendelt el. A magántulajdonban lévő összes fegyvereket be kell szolgáltatni. Akinél 48 óra eltelté után löfegyvert találnak, hadbírószág elé állítják.

Az ellenforradalmárok letartóztatása tovább folyik. Tegnap újabb halálos ítéletek és kivégzések voltak.

Az ideiglenes kormány a rend helyreállítása után rögtön hozzátartoz a gazdasági problémák megoldásának megkezdéséhez.

Sikkasztás miatt letartóztattak Budapesten egy nyugalmazott csendőrszázadost

Hatvanezer pengőt sikkasztott az egyik állami lakótelep pénzeiből

Budapest, szeptember 11. A budapesti rendőrség hétfőn letartóztatta Hubay Győző ötvenéves nyugalmazott csendőrszázadost, aki néhány év óta a népjóléti minisztérium felügyelete alá tartozó ugynevezett Augusztai telepen lévő állami lakótelep gondnoka volt. Hubay két évvel ezelőtt került állásába és az volt a feladata, hogy a telep lakbéréit beszedje és a befolyt összegeket a postatakarék-pénztárnál és a befizetési lap útján a népjóléti minisztériumba küldje be.

Hubay a felvett összegeket nem küldte be a népjóléti minisztériumba és hogy ezt leplezze, kisebb 2-10 pengős összegeket fizetett be a postatakarék-pénztárnál és a befizetési lap nála maradt szelvényére a feladott összeghez három nullát írt. Így aztán a feladott 2 pengőből 2000 pengő, a 10 pengőből pedig 10.000 pengő lett és ezzel a manipulációval sikerült hosszabb ideig a sikkasztásokat elpalástolnia.

mert az elszámolásokhoz mindig mellette a meghamisított szelvényt.

Az utóbbi időben a népjóléti minisztériumban feltűnt, hogy az Augusztai telepi házak lakbéré fejében milyen kis összegek folynak be. Rovancsolást rendeltek el, amelynek során azután kiderítették a tényállást. A volt csendőrszázadost sikkasztás büntette címén tartóztatták le és megállapították, hogy körülbelül hatvanezer pengő az az összeg, amellyel az államot megkárosította.

Hubay fizetéséből egész rendszeresen tudta tartani családját, azonban a sikkasztott pénzt különböző budapesti klubokban elkártyázta. A klubokban nem éjszaka járt, hanem a délután és a kora esti órákban kártyázott és este a rendes időben mindig otthon volt, úgy, hogy családjának sejteltse sem volt arról, hogy a családfő milyen nagy összegekben játszik.

Félév múlva enyhülni fog az amerikai gazdasági krízis

Mr. Babson jóslása a világ gazdasági válságának javulására

Newyork, szeptember 11. A gazdasági élet minden tényezője Amerika felé figyel, a gazdasági válsággal küzdő Amerika felé, ahol a munkanélküliek száma nemesak viszonylagosan hanem abszolút is nagyobb az euró-

pai ipari államokénál. A mai helyzet kétségtelenül döbbenetes az óceánon túl is, azonban máris mutatkoznak jelek arra, hogy belátható időn belül Amerika gazdasági életének hullámzásában javulás fog beállni és ezzel

Első gimnázista lányok

korlátolt számban elhelyezést nyerne nyilvánossági joggal bíró gimnáziumban

Schwartz lányinternátus

Oradea, Str. Saguna 9

együtt a világ egyéb részeiben is.

A lapok körülbelül hathónapi tartamot adnak a krízisnek, amely után jelentős gazdasági fellendülés várható. Ennek a várható folyamatnak Mr. Babson filadelfiai nemzetgazdász adott kifejezést. Ő az a tudós, akire Amerika mindig szívesen hallgat, minthogy prognózisai nem egyszer szépen be is váltak. 1929 augusztusában elsőnek jelentette be, hogy az Unió gazdasági élete katasztrófa előtt áll és hogy a legjobb papírok átlagában 60 százalékkal fognak esni. Kegyetlen dolog volt bejósolni ezt, de Mr. Babson megtette az ország érdekében. Most újra megszólalt és azt mondta: „A konjunktúra teljesen le van terítve, mindkét válla érinti a földet, most már csak a felfelé való mozgás lehetséges.”

Ezt a prognózist az összes lapok készpénznek vették és már kezdenek is berendezkedni arra, hogy a jövő év elején a dolgok Amerikában felfelé fognak fejlődni. Amerika ugyanis mindent megtett abban az irányban, hogy leszámoljon a mai helyzettel. Leírták a jövődöntő hetek, sőt hónapok várható veszteségeit. Amerika gazdasága valóban abban a reményteljes helyzetben van, hogy felkelhet és tovább dolgozhat, feltéve persze, hogy az alap, amelyen dolgozni kíván, szolid és tartós. Igaz, ma még úgy az export, mint a behozatal visszament, az acélprodukción továbbra is visszaféltődött, a nagykereskedelmi árak is estek, viszont a kiskereskedelemben az élelmiszerek árai emelkedtek.

Az emberek azt hiszik, hogy még egy utolsó vonaglása a válságnak és utána csak jobb következhetik.

Mindenki meg van győződve Amerikában, hogy az Egyesült Államok csakis saját erejéből, nem pedig külföldi kapcsolatai révén fog megerősödni. A mai helyzet egyébként szemléltetően mutatja, hogy Amerikának milyen nagy érdekei fűződnek Európához, főleg pedig az angol gazdasági komplexumhoz. Az indiai és kínai eseményeket angol szemmel néző Amerikában és jól tudják, hogy a dolgok, ha kiérlelődnek, nem fognak megállani az angol világbírodalomban, hanem átütnek Amerikába.

Amerikának azonban követelése vannak Európával szemben, amit ezzel a jelszóval jelölnek meg: konszolidáció. A súlyos világkrízis ellenében a politikában aránylag mindenütt konszolidáció mutatkozik Németországban kívül. Az amerikai gazdasági tényezők tehát nagyon rossz szemmel nézik, hogy a német választások kimenetele esetleg diktatúrával végződhetik. A lapok már most figyelmeztetik Németországot, hogy csak abban az esetben számíthatnak Amerika gazdasági támogatására, ha továbbra is a demokrácia lesz uralmon.

— Öngyilkos lett egy 19 éves gimnázista. Csütörtökön délelőtt hatalmas dörrenésre futottak össze a Magyar utcán a járőkelői. Közvetlenül a vasúti üzletvezetőség szomszédságában Pünkösdi Ádám 19 éves gimnázista revolverrel szívenlőtte magát. A házat, ahol az öngyilkosság történt, óriási tömeg vette körül és a szomszédból csakhamar megjelent a rendőrség is. Megállapították, hogy a fiatal diák, aki éppen érettségire is készült, szerelmi bánatában dobta életét. A kihívott mentőknek már semmi dolguk nem akadt.

Hirdessen az Uj Keletben

A tiszt a ka

Az aktív tá uralk

Bucuresti—Buk (Az Uj Kelet tud minisztériumban zetet készítenek e nízálásával képes vénytervezetek a bszállításával van letőleg annak el szolgálja. A parla ka folyamán emle vaslatot szavaztak regimentális, teh regiméntális, teh vánja a középisko ban és a főiskolá Ez a törvény egye mazást s azok a z a következő szesz ment elé terjesztes rium, ugyancsak idő leszállításának zék, anélkül, hogy resztül is vinnék.

A Lupta, amely rium ügyeiről ren informálva, mai sz foglalozik ezzel a denekelőtt is meg tonai szolgálati idő a politikai pártokt ki, homlokegyenes éió uralkodik. Van vil egyesek, akik ignorálják valame úgy azt a kérdést, avólitani. Mi ezze távolítani. Mi ezze szük. — írja a Lu benálló álláspontok retes megvizsgálás való megvitatása f kü megoldásához v

A Lupta ezután f kommentárokkal. szolgálati idő leszá kísérték. A leszá igen éles tónust ha ilyen kérdésben az utolsó argumentum maradnak és nem l egész Európa a sz tása felé tendál. Né lően fogja ezt illus

Lengyelországban goszláviában, Török szágban, Görögorsz kiában 18 hónap a aiaországban és Be Nálunk ezzel szeml szolgáltnak a katoná

A hadsereg átse utóbbi törvény nem nai szolgálati idő a kérdésre, hogy mi laszolták a parlam szállítás megfelelő meg espedig: a tová számának szaporítás tális kiképzés bevez letésre egyesek replikáltak a parlam

— Miért nem tör előkészületek az e alatt? Nemesak, hogy s ebben az irányban, de ellenkezőleg, min tek, hogy a mai hely változtatható, sőt a Ahelyett, hogy a tá szaporították volna, hornokokat. Román katonára esik egy szágban ezzel szem 300 katonára esik e aiaországban pedig nára esik egy gener seregnek tehát más noka van, mint az o belül kétszerannyi, n

Igaz. — írja a Lu titenni olyan táb fronton harcoltak. E smerteltjük a két sze abban a reményben, meg fogják találni a

— Az aktív tábornok eszállítása ellen van szolgálati idő leszá ok számának csökke tiszttakar a leszá

Piccard professzor új magassági rekordot állít fel

A brüsszeli egyetem magántanára alumínium-gömbjével a napokban 16.000 méter magasra akar felszállni

Brüsszel, szeptember 11. M. A. Piccard, a brüsszeli egyetem magántanára a közeli napokban 16.000 méter (16 kilométer) magasra akar felszállni ballonjával és ebben a magasságban különböző méréseket akar végezni a kozmikus kisugárzásokról és a levegő villamosságáról. Az emberek által még soha el nem ért magasságba akar felszállni és még soha nem tapasztalt pontos fizikai méréseket akar végezni. Piccard professzor már számos ballon repülést végzett. Utolsó ismert repülésén végzett kísérletét, amely arra irányult, hogy a föld mozgásának a fény gyorsaságtól való függőségét kitanulmányozza, ami az Einstein-féle relativitási elmélet alapjait szolgál, most meg akarja ismételni. Piccard kísérlete már először is sikerült és megerősítette az ugynevezett Michelson-féle teóriát is.

Piccard professzor Augsburgban saját konstrukciója újszerű ballont készített. Ennek átmérője 30 méter. A kosár helyére alumíniumból készült zárt gölyő kerül. Ennek a gölyőnek 3 és fél méter vastag alumínium fala van és két méter 10 centiméter átmérős kabinnal rendelkezik. A kabin elég tágas és Piccard professzor, valamint asszisztense, Kipfer a legfontosabb eszközeikkel elférhetnek benne. Rengeg készüléket visznek magukkal, mert Piccard professzor csak 16.000 méter magasságban fogja megállapítani, hogy milyen méréseket végezzenek. A gölyőben a légnyomást 0,6 atmoszférára szállítják le, míg a külső nyomás 16.000 méter magasságban 0,1 atmoszféra lesz.

Ha Piccard professzor asszisztensével eléri a kívánt magasságot, úgy be fog bizonyulni, hogy fizikailag tud-e az ember ezen magasságban dolgozni, képes-e mozogni és egyáltalában eslekvőképese-e. Piccard professzor, aki a ballonrepülésekben jelentős gyakorlatra tett szert, saját maga konstruálta különös ballonját és reméli, hogy az alumíniumkabin lehetővé teszi, hogy a rendkívüli magasság a légnyomás és a ritka levegőréteg ellenére elérje célját és a szükséges méréseket elvégezheti.

Az emberek által elért eddigi legnagyobb magasság 12.945 méter. Ezt a rekordot Hawthorne C. Gray amerikai kapitány állította föl 1928-ban ballonjával. Ezt a rekordot majdnem elérte Jean Calizza francia pilóta, aki repülőgéppel 1926-ban 12.442 méter magasra repült. Gray kapitány részletes jelentést tett ballonrepüléséről. Ballonját megfelelő oxigén- lélegző készülékkel szerelte fel és egy nyílt kosárba téve szállt fel. Gray gyapju és különböző bőrruházatba volt öltözve, ami összesen 27 kilogramot nyomott, mégis majdnem megfagyott, mert 13 kilométer magasságban a leggyönyörűbb idő mellett is hőmérője 0 alatt 60 fok Celsiusot mutatott, bár az ég azurkéken ragyogott fölötté és a nap sugarai öveztek. Hogy ezt a magasságot elérhesse, 2130 kilogram hontkot kellett kidobnia, majd különböző mérési készülékeitől is meg kellett válnia, amelyeket kis ejtőernyőkön bocsátott alá. Végül a gáztartály gázmennyiségének hétényolcadát bocsátotta ki, hogy a ballon ilyen magasságban szét ne pattanjon. Amint majd nem 13 kilométer magasságra emelkedett, elkezdett süllyedni. Minél mélyebbre szállt, annál gyorsabban esett. Utolérte a már rég kihajított készülékeket, amelyek a kis ejtőernyőkön sűrűl levegőrétegbe kerültek és így egyre lassabban szálltak alá. A ballon oly gyorsan zuhant alá, hogy Gray kapitány 2400 méter magasságban már maga is az ejtőernyője után nyúlt, nehogy szétroncsolt testtel zuhanjon a földre. A készülékek mind a baj nélkül értek a földre és egy bizottság megállapította, hogy az elért magasság 12.945 méter volt. Gray ezután

a saját rekordját meg akarta dönteni ekkor lezuhant és szörnyethalt. Piccard professzor most teljes 3000 méterrel akarja felülmúlni Gray kapitány rekordját. Físérlete elé úgy a

Madgearu Genfben Bethlennel tárgyal Magyarország a kelet európai agrár-blokkba való bevonásáról

Genf, szeptember 11. Zaleszki lengyel külügyminiszter érintkezést keresett Marinkovics és Mironescu jugoszláv, illetve román külügyminiszterekkel, akiket felkért arra, hogy Genfben is folytassák tovább a bukaresti, szinajai és varsói agrárkonferenciák problémái felőli tárgyalásokat, hogy a népszövet-

tudományos, mint pedig sportkörökben a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek. A ballon már elkészült és teljesen be van rendezve. Most már csak a hatóság hozzájárulására van szükség, hogy Piccard professzor a repülést asszisztensével végrehajthassa. A felszállás Augsburgból fog történni, mert ez a város — mint megállapították — egy földrajzilag, mint meteorológiailag legkedvezőbb Piccard kísérletére.

ségi közgyűlés előtt közösen léphessenek fel a gazdasági kérdések vitája során. Genf, szeptember 11. Madgearu ma találkozott Bethlennel. Tárgyalni fognak Magyarországnak a kelet európai államok gazdasági akciójába történő bekapcsolódásról.

Péntek délelőtt hirdetik ki a kolozsvári törvényszék határozatát a Timiseana igazgatóinak további fogvatartása ügyében

Cluj-Kolozsvár, szeptember 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék Varnav tanácsa ma délután tárgyalta a temesvári Timisiana bank igazgatói: Oprea, Arzenovici és Mero fogvatartásának ügyét. Ismeretsek azok a körülmények, melyek között a nemrégiben még jó hírnévnek örvendő temesvári pénzügyes bukása történt. Röviddel a bukás után a temesvári rendőrhatalóság letartóztatták az intézet vezetőit, akik ellen az volt a vád, hogy könnyelmű üzletvezetésükkel elsősorban járultak hozzá a bank összeomlásához. A vizsgálatot a temesvári igazságügyi hatóságok indították meg, közben azonban a letartóztatott igazgatók védőik útján elfogultsági panasszal éltek a temesvári bíróság ellen és kérték az ügynek más igazságügyi fórum elé áttételét. Ez meg is történt, az igazságügyminisztérium utasítása

alapján a vádlottakat a kolozsvári törvényszék hatáskörébe utalták át.

A kolozsvári törvényszék Varnav tanácsának tagjai ma délelőtt kihallgatták a szanatóriumban a gyengélkedő Opreát és délután pedig titkos tárgyaláson Arzenoviciét és Mero-t. A vádlottak kihallgatásának befejezése után nyílt tárgyaláson kezdődtek meg a perbeszédok. A vád képviselője, Filipescu ügyész, a három letartóztatott bankigazgató további fogvatartását kérte. Hivatkozott arra, hogy a vizsgálat még nem fejeződött be a botrányos bankkés ügyében s hogy az igazságszolgáltatás menetének érdekeit egyébként is meg kívánják a letartóztatási végzés meghosszabbítását. A védők, dr. Grobian, Roxin, dr. Hatiganu és dr. Ligeti a vádlottak szabadlábra helyezése mellett érveltek, hivatkozva arra, hogy a vizsgálat egyrészt befejezettnek tekint-

hető, másrészt pedig a letartóztatásban lévő bankigazgatók valamennyien olyan társadalmi és anyagi viszonyok között élnek, amely szokésukat valószínűtlenné teszi.

A bíróság rövid tanácskozás után ma, péntek délelőttre halasztotta el a döntés kihirdetését.

A prágai olasz követ panaszt emelt a sajtó fasisztaellenes hangja miatt

Triesztben újabb sorozatos letartóztatások — Zágrábban nagy tüntetések Olaszország ellen

Milánó, szeptember 11. Mint a lapok Triesztből jelentik, a rendőrség újabb sorozatos letartóztatásokat eszközölt. Az egy héttel ezelőtt az olasz milíciaival folytatott harcban elesett Kucec nevű jugoszláv férfi hátizsákjában állítólag leveleket találtak, amelyek számos nevet tartalmaztak. A megnevezetteket most letartóztatták. Hasonlóképpen többeket letartóztattak egy Marusics nevű fogoly legutóbbi vallomása alapján, aki a Mussolini ellen irányuló merénylet tervéről tudott.

Zágráb, szeptember 11. Tegnap délután Zágrábban az ezredzászlókat, a melyeket két nappal ezelőtt Belgrádban ajándékoztak az ezredeknék, ünnepelesen felavatták. Diszfelvonulások tartottak, miközben a trieszti kivégzésekkel kapcsolatosan nagy tüntetésekre került a sor. A tüntetők felvonultak a város uccáin és Olaszország ellen tüntettek. Az olasz konzulátus elé akartak jutni, de a rendőrség szétoszlatta a tömeget, majd pedig a francia és német konzulátus előtt gyűltek össze a tüntetők és Franciaországot és Németországot éltették. A tüntető tömeg ezután egy olasz zászlót az ucca közepén darabokra tépett.

Prága, szeptember 11. Pedrazi olasz követ ma megjelent a külügyminisztériumban és a Genfben időző Benes külügyminiszter helyett Krofta meghatalmazott miniszternél panaszt tett a csehszlovákiai lapok fasisztaellenes hangja miatt, aminek a trieszti kivégzésekkel kapcsolatosan adott helyet. Krofta meghatalmazott miniszter udvarias formában visszautasította az olasz követ figyelmeztetését, rámutatván arra, hogy a kormánynak semmiféle befolyása sincs a sajtóra. A bécsi lapokban megjelent fasisztaellenes cikkek miatt a bécsi olasz követ hasonló lépéseket tett.

— Angliában rendkívül heves viharok pusztítanak. Londonból jelentik, Anglia több pontján rendkívül heves viharok és nagy esőzések voltak. Londonban több órás felhőszakadás a közlekedési forgalmat is akadályozta. A vidékről nagy károkat jelentenek.

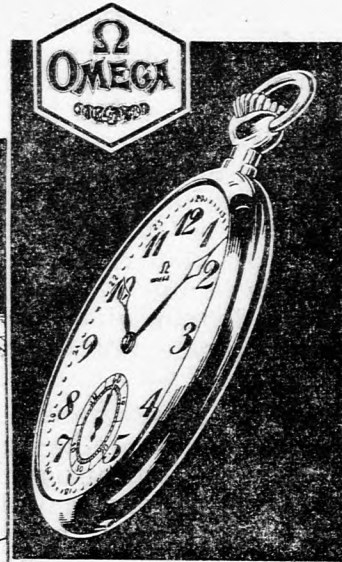
— A Graf Zeppelin 29 óra alatt repült Moszkvából Friedrichshafenbe. Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelin ma délelőtt feltizenkettőkor visszaérkezett moszkvai utjából Friedrichshafenbe és simán leszállott a léghajó 29 óra alatt tette meg. A visszatérő uton 28 utas volt a Graf Zeppelinben.

אתרוגים

ונני להודיע לההל הנכבד כי
בבאתי גם השתא אתרוגים
בפרדסי אח"בי בארצנו הקדוה
שהם כ"כ יגיעו עד ר"ה הב' על
הלפים והדסים ירקים ורעני
במארגן ישראל ואמכר אותם
במחירים הכי זולים. להרבנים
השליטא ולסוחרים הנחה
שמעון גלזנר
ירושלם

SIMON GLASNER CLUJ
Str. Tud. Vladimirescu 17.

Egy precíz óra mindenki részére!

A "40,6 Omega-óra," építése 1250 műtéten megy keresztül

Minden egyes műtét kiváló szakemberek által lesz végrehajtva — és igénybe veszi a legmesszebbmenő figyelmességet. — Ezen kiváló minőségű órat hála a legmodernebb technikai berendezésünknek

valamint a régi kiprobált szakembereinknek modunkban áll olsón előállítani.

Kérje bemutatásra a legújabb «40,6 Omega-mintát». Az Omega-óra egyedülálló versenytárs nélküli minőség. Mással nem pótolható.

OMEGA

EGY ÉLETRE ELÉG

A J

Tíz év után jött azokra a zalkeskedés villatett napokra, a semmiből életre gíbbort. Zsidóslépés, forradalmi gondolatot is fedélyi talajon. A tizedes harcok utdott akkor kivi gárjogot nyer, hogy egy atlétlássanak, mint ember excentriklballmérkőzésben bikaviadalok szethető, hogy menaverzióval kelledó sportgyesüldő övező általános betalálta magátból még alig felmusában mind zsidó társadalom

A zsidó nemzathogy a zsidó népgek érvényrejuis lehetővé tettegíbbor érdeme. Erdélyben mindtül is győzelem képezi vita tárgnek, az izmok a részek arányos nek, a szórakozhaladó szociálpolentősége van. valóságos kultusgásművészetet, a gógusokon kívül egy egész könyv népszersítetnek. szelleme hatváre ebben a korba má már talán áldoz a testkultúbzó nemzetközimindenesetre a desnek komoly a feszített erővel fókert és az első mi tevékenységntátsnak, vagy a bármelyik terén.

A sportnak tegiákat megsoksnevelő és társadán kívül komereje is van, amozgalomnak havolt szüksége. Zsportolók szerepzetközi arénákonbzó ágaiban nevéhez és teljeslág bajnokságok dok megdöntése.

azonban, hogy ez nemzetek lobogógen színeknek szallat a népekben hit, hogy a zsidó fajta, egészen a g

Ezt a babonát, szomorú maradvá vezett zsidó sportnyező népekből. szansz egyik alavolt, hogy a ghet az emancipáció u zálódás felé hajldeti az egészséges zsidó sportgyesüsil hogy ezt a misszi s a kolozsvári Hattendő mérlegénekgodt lélekkel morfelett ennek a mhány hónappal Haggíbbor futballmániái teamok kö 1920 őszén a Hag a kolozsvári sportezüstserlege, 1921 bajnokság győztesdülettel feltörő zsgíbbor neve rövid ország határain zsidó csapat mindlése a zsidó sport utja volt.

Annaira impon volt a Haggíbbor rülhetetlenül ma azoknak a körklyek az életnek é nézik el és türük e zásokat. Szisztem dult meg a kolozsület ellen. A Ha

A jubiláló Haggibbor

Tíz év után jóleső érzés visszagondolni azokra a zavaros és mégis spontán lelkesedés villányos feszültségével telt napokra, amikor néhány ember a semmiből életre hívta a kolozsvári Haggibbor. Zsidó sportegyesület — merész lépés, forradalmi lépés volt még csak a gondolatot is felvetni ezen a szikkadt erdélyi talajon. A sport, a testkultúra évtizedes harcok után még annyit sem tudott akkor kivívni magának, hogy polgárjogot nyerjen a társadalomban és hogy egy atlétikai versenyben többet lássanak, mint néhány kótyagos fiatal ember excentrikus időtöltését, egy futballmérkőzésben többet, mint a spanyol bikaviadalok szelidített mását. Elképzelhető, hogy mennyi előítélettel, mennyi averzióval kellett megküzdenie egy zsidó sportegyesületnek, amely a sportot övező általános antipátián kívül szembe találta magát az asszimiláció karjaiból még alig felocsudó és konzervatívizmusában minden újítástól vonakodó zsidó társadalom idegenkedésével is.

A zsidó nemzeti mozgalom érdeme, hogy a zsidó népben szunnyadó képességek érvényre jutását a testedzés terén is lehetővé tette és a kolozsvári Haggibbor érdeme, hogy ezt a gondolatot Erdélyben minden akadályokon keresztül is győzelemre vitte. Ma már nem képezi vita tárgyát, hogy a testnevelésnek, az izmok acélosításának és a testrészek arányos harmónikus fejlesztésének, a szórakozás méreteit messze túlhaladó szociálpolitikai és pedagógiai jelentősége van. A nyugati államokban valóságos kultuszra fejlesztették a mozgásművészetet, amelyet hivatásos pedagógusokon kívül komoly folyóiratok s egy egész könyvtár betöltő publikáció népszerűsítettek. A görög olimpiások szelleme hatványozott erővel kelt életre ebben a korban, amelynek ifjúsága ma már talán mértéken felül is sokat aldoz a testkultúra oltárán. A különböző nemzetközi sportviadalok ma már mindenestre a népek közötti vetélkedésnek komoly arányai, ahol éppoly megfeszített erővel folyik a verseny a babérokért és az elsőbbségért, mint a szellemi tevékenységnek és a művészeti alkotásnak, vagy a politikai aktivitásnak bármelyik terén.

A sportnak tehát, mint a népi energiákat megokozó tevékenységnek nevelő és társadalompolitikai fontosságán kívül komoly propagandisztikus ereje is van, amelyre a zsidó nemzeti mozgalomnak hatványozott mértékben volt szüksége. Zsidó versenyzők, zsidó sportolók szerepeltek azelőtt is a nemzetközi arénákban s a testedzés különböző ágaiban nem egy zsidó versenyző nevéhez és teljesítményéhez fűződik világbajnokságok elhódítása, világrekordok megdöntése. Zsidó tragédia volt azonban, hogy ezek a versenyzők idegen nemzetek lobogói alatt indultak s idegen színeknek szereztek diadalmat, miáltal a népekben háborítatlanul élt a hit, hogy a zsidóság testileg degenerált fajta, egészen a gyávaságig.

Ezt a babonát, amely a ghetto egyik szomorú maradványa volt, csak a szervezett zsidó sportélet ölhette ki a környező népekből. A zsidó népi reneszánsz egyik alapvető programpontja volt, hogy a ghetto elnyomottait s az emancipáció után a tulinteltektuális zsidóság felé hajló zsidóságot visszavezeti az egészséges népi élet útjaira. A zsidó sportegyesületekre hárult a feladat, hogy ezt a missziót teljesülésbe vigyék s a kolozsvári Haggibbor az első tíz esztendő mérlegének elkészítése után nyugodt lélekkel mondhatja el, hogy megfelelt ennek a missziójának. Alig néhány hónappal megalakulása után a Haggibbor futbalcsapata a legjobb romániai csapatok közé küzdötte fel magát. 1920 őszén a Haggibbor zsákmánya lett a kolozsvári sportegyesületek művészi ezüstszerlege, 1921 tavaszán pedig a liga bajnokság győztese lett a hatalmas lendülettel feltörő zsidó együttes. A Haggibbor neve rövidesen ismertté lett az ország határain túl is s a kolozsvári zsidó csapat minden egyes vendégszerpellese a zsidó sport gondolatának diadalútja volt.

Annyira imponáló és oly nagyszerű volt a Haggibbor előretörése, hogy elkezdhetetlenül magára kellett vonnia az emberek köröknek a haragját, amelyek az életnek egyetlen ágában sem nézik el és türnek el a zsidó megnyilatkozásokat. Szisztematikus hadjárat indult meg a kolozsvári zsidó sportegyesület ellen. A Haggibbor hősi ellentá-

lást fejtett ki, végül is azonban alul kellett maradnia ebben a nagyon is egyenlőtlen és sportszerűtlen eszközökkel megvívott harcban. Letörték a Haggibbor félelmetes futballegyüttesét és a nagyszerű eredmény mellett nem számították, hogy vele együtt megölték a kolozsvári futballsportot is. Baj nem lett belőle, mert a zsidó sport gondolata kiépíthetetlenül gyökeret vert a zsidó társadalomban. Az egyesület egymásután

kapcsolódott be a testedzés egyes ágaiba különböző szakosztályaival. A Haggibbor teniszesei, vívói, uszói, tornászai, ping-pongozói, atlétái, nemkevesebbé rátermettek bizonyultak, mint a futballisták. Ma már egészen természetes az, hogy a zsidó sportegyesületek reprezentánsai jelen vannak minden sportmegnyilatkozáson s azon sem lepődik meg senki, ha a pálmát történetesen zsidó versenyző ragadja magához. Egy egész generációt nevelt fel már a Haggibbor az elmúlt tíz esztendő alatt, egy rugányosabb, erőteljesebb és öntudatosabb zsidó generációt.

Max Nordau „Muskeljudentum“ atól természetesen messze van még az, amit a Haggibbor tíz esztendő alatt realizálni tudott. A vasárnapi jubileumi ünnepség azonban mégis egy munkában és eredményekben gazdag korszakot zár le. A Haggibbor az erdélyi zsidó nemzeti mozgalomnak élő és életre hivatott alkotása, a zsidó reneszánsznak eleven valósága és Erdély zsidósága megilletődve áll meg a mérföldkö mellett, amely a kolozsvári Haggibbor tíz esztendő alatt megtett, sikereiben gazdag utját jelzi.

A sandomingói tornádónál is borzalmasabb orkán fenyegeti újra az Antillákat

San-Domingóban belelöttek a tömegbe, mert a kiéhezett emberek megrohantak egy élelemszállító hajót — Tizenötezer emberre vár biztos halál, mert az orvosok a legelemibb segédeszközökkel sem rendelkeznek

Washington, szeptember 11. A meteorológiai intézet prognózisa szerint az Antillákat a legutóbbinál is borzalmasabb orkán fenyegeti. A tornádó Jamaica felé tart. A newyorki lapokhoz érkezett jelentések szerint San Domingóban egy élelmiszerekkel megrakott amerikai hajót a tömeg megrohamozott

ugy hogy csak sortüzzel lehetett a rendet helyreállítani. A tornádó elpusztította a vízműveket s most a köztársaság déli részében nagy a vízhiány. A tifuszjárvány terjedése is aggasztó méreteket ölt. Emiatt a szomszédos állam, Haiti határozatot rendelt el San Domingo felé. Tizenötezerre teszik a su-

lyos betegek számát. Az eddig elhalálozottak nagyrésze merevgöresben halt meg, mert az orvosoknak még a legszükségesebb segédeszközök sem állanak rendelkezésére. A mütéteket zsebkéssel és asztali késekkel kell végrehajtani. A nyomorgó lakosság éhségzavargásokat rendez.

Anglia súlyos vereségét jelenti a népszövetségi tanács határozata a palesztinai kérdésben

Henderson feladta harcias magatartását és elfogadta a mandátum-bizottság javaslatát

Cluj—Kolozsvár, szeptember 11. (Az Uj Kelet tudósítójától). Rövid távirati jelentés alapján beszámoltunk már a népszövetségi tanács nagy érdeklődéssel várt üléséről, amelyben az előjelek szerint a Palesztina-politika nagy problémáinak kellett volna eldőlniök. Fokozta ezt az érdeklődést az a körülmény, hogy — mint ismeretes — néhány héttel ezelőtt Anglia rendkívül éleshangú jegyzékben válaszolt a népszövetségi mandátum-bizottság jelentésére, amely súlyos kritikában részesítette Anglia Palesztina-politikáját és

szemére vetette a mandatárius-hatalomnak, hogy nem hajtja végre a mandátum-szerződésnek a zsidó nemzeti otthon felépítésére vonatkozó pontjait.

Attól lehetett tartani, hogy a népszövetségi tanács ülésén nyílt konfliktusban fog kirohanni az így megnyilatkozott ellentét.

Jellemző erre a Manchester Guardian néhány nappal ezelőtt megjelent cikke, amelyben óva inti az angol kormányt, hogy

ne helyezkedjék szembe a Népszövetség határozataival, mert egy ilyen elutasító magatartás mélyen aláásná a Népszövetség tekintélyét

és azt a látszatot keltené, hogy Anglia a Népszövetség intézkedéseit csak akkor fogadja el, ha azok ránézve kedvezőek.

Hogy mennyire fájó pontja volt az angol külpolitikának a Palesztina-kérdés, arra mi sem jellemzőbb, mint az, hogy Henderson külügyminiszter jónak látta jóval a népszövetségi tanács megnyitása előtt Genfbe utazni, hogy megismerje azokat a kulissza-mögötti erőket, amelyek a mandátum-bizottság Angliára kedvezőtlen jelentését előidézték. Henderson Genfben több ízben tárgyalt Procope finn delegátussal, a mandátum-bizottság előadóival, akit arra akart rábírní, hogy a jelentés egyes lényeges pontjait megváltoztassa, még mielőtt az a plénum elé kerül.

Procope nem volt hajlandó Henderson kívánságát teljesíteni,

azzal az indoklással, hogy a jelentést már szétküldötték a népszövetségi tanács tagjainak előzetes tanulmányozás végett. Megbízható információk szerint

a Henderson és Procope közötti tárgyalások nem a legbarátságosabb atmoszférában zajlottak le.

Ilyen előzmények után köszöntött be

a népszövetségi tanács ülésének napja, amelyen Anglia szokatlanul nagyszámú és tekintélyes delegációval vett részt. A delegációban többek között részt vett Sir John Chancellor palesztinai főkommandó, Sir Drummond Shiels, gyarmatügyi államtitkár és Sir John Hope Simpson, a kormány palesztinai szakértője.

Anglia minden számbavehető erőt mobilizált erre az alkalomra, hogy szükség esetén kellőképpen védekezhessenek a támadások ellen.

Az utolsó pillanatban sikerült mégis egy olyan megoldási formát találni, amely biztosította az ülés nyugodt és méltóságteljes lefolyását. Procope és Henderson megegyeztek a kölcsönösen teendő nyilatkozatok szövegében, miután az angol külügyminiszter takaródót fújt az egész vonalon.

A népszövetségi tanács első ülésén Procope referálta a palesztinai kérdést és kijelentette, hogy a mandátum-bizottságnak nem állott szándékában túlépni hatáskörét, még kevésbé a mandatárius hatalom jogait csorbítani. Egyetért Anglia ama álláspontjával, hogy

a zsidó bevándorlás Palesztina mindenkor gazdasági felvevőképességének megfelelően szabályoztassék

és kijelenti, hogy az angol delegációnak ama nyilatkozata, hogy a bevándorlás jelenlegi beszüntetése csak átmeneti jellegű, alkalmas arra, hogy eloszlassa a zsidóság ilyen irányú aggodalmait. Procope leszögezte továbbá, hogy Macdonald miniszterelnöknek az angol alsóházban elhangzott nyilatkozata a mandatárius hatalomnak minden kértelmisséget kizáró vallomástétele volt a Balfour-deklaráció és a zsidó nemzeti otthon politikájával szemben.

Beszéde további során Procope kijelentette, hogy nem akar részletes vitába bocsátkozni az angol delegáció ellenfeleivel. Javasolta, hogy a népszövetségi tanács fogadja el a mandátum-bizottság tizezseit és azokat juttassa el az angol kormányhoz, azzal a kívánsággal, hogy az angol kormány igyekezzék a mandátum-bizottság javaslatát a lehetőleg leggyorsabban megvalósítani.

Ezután Henderson emelkedett szólásra és kijelentette, hogy csupán a munkakategóriához tartozó elemek bevándorlása van felfüggesztve, az is időlegesen. Elismeri, hogy a mandátum-bizottságnak nemcsak joga, de kötelessége is kritikát gyakorolni a mandatárius hatalom tevékenysége fölött.

Procope meggyőző fejtegetései arra indítják, hogy maga is hozzájáruljon a mandátum-bizottság javaslatához.

Az angol kormány jövő Palesztina-politikájáról részletes programot csak a Simpson-jelentés tanulmányozása után fog a Népszövetség elé terjeszteni.

Henderson felszólalása után Wan Rees holland delegátus afeletti örömeinek ad kifejezést, hogy

Anglia feladta a Henderson által is eredetileg képviselt elutasító álláspontot

és reméli, a népszövetségi tanács el fogja ismerni, hogy a mandátum-bizottság ebben a kérdésben igazságosan és pártatlanul járt el.

Kahn Alla perzsa delegátus kijelenté, hogy a mandátum-bizottság nem vette eléggé figyelembe Palesztina zsidó lakosságának érdekeit. Javasolja önkormányzati szervek létesítését.

Marinkovecs jugszláv külügyminiszter annak a kívánságának ad kifejezést, hogy Anglia ugyanakkor, amikor megvédi az arabok jogait, ne hanyagolja el a mandátum tulajdonképpeni feladatának, a zsidó nemzeti otthon megteremtésének előmozdítását.

A népszövetségi tanács ezután egyhangulag elfogadta a mandátum-bizottság javaslatát és jelentését.

Jarosláv Hasek: Infanterist Svejk Viszontagságai a nagy háboruban I.

A világháború egyetlen humoros, szatirikus regénye, amely méltán sorakozik világirodalom halhatatlanná vált humoros művei közé. Három film és több színdarab készült ebből a regényből, amelyben Svejk, aki olyan bolond, hogy már bölcsnek is elmeget, mond véleményt emberekről, intézményekről, de úgy, hogy a könnyű bugyan ki a kacagástól és nevetéstől.

Ara 95 lej
KAPHATÓ AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Hirdessen az Uj Keletben

olasz követ mert a sajtó enes hangja miatt

sorozatatos letartóztatásban nagy tüntetés-szörzág ellen

ber 11. Mint a la-
elentik, a rendőrség
letartóztatásokat esz-
élt el ezután az olasz
ttel harcban elesett
sláv férfi hátizsák-
veleket találtak, ame-
vet tartalmaztak. A
most letartóztaták.
bbeket letartóztaták
yü fogoly legutóbbi
an, aki a Mussolini
merénylet tervéről

ber 11. Tegnap dél-
az ezredzslókat, a
pal ezelőtt Belgrád-
az ezredeknél, ün-
atták. Diszfelvonulá-
iközben a trieszti ki-
esolatosan nagy tün-
sor. A tüntetők fel-
uccain és Olaszor-
tek. Az olasz konzu-
jutni, de a rendőrség
neget, majd pedig a
konzulátus előtt gyűl-
tők és Franciaorszá-
ágot éltették. A tün-
n egy olasz zászlót
larabokra tépett.

ber 11. Pedrazzi olasz
ent a külügyminisz-
genfben időző Benes
helyett Krofta meg-
szternél panaszt tett
lapok fasisztaellenes
inek a trieszti kivég-
tosan adtak helyet.
mazott miniszter ud-
n visszautasította az
lmeztetését, rámutat-
kormányának semmit-
ics a sajtóra. A bécsi
lent fasisztaellenes
bécsi olasz követ ha-
tt.

rendkívül heves viha-
Londonból jelentik,
án rendkívül heves vi-
zések voltak. London
hőszakadás a közleke-
akadályozta. A vidék
jelentenek.

lin 29 óra alatt repül-
richshafenbe. Fried-
ntik: A Graf Zeppelin
enkettőkor visszaérke-
ből Friedrichshafen
llott a légi kikötőben
s utat a léghajó 29 óra
A visszatérő uton Z.
Zeppelin.

אתרו

ונני להודיע לכם
ובאתי גם הש
שפרדסי אחיבי ב
שה. כי ינישו עו
אלפים והדסים
יםמארץ ישראל
במחירים הכי וז
ת שלישא ולס
דולה.

דרסתי:
LASNER CLUJ
Vladimirescu 17.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jánbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Száraz, meleg időjárás várható. Bécsből jelentik: Az obszervatórium meteorológiai intézetének időjárásprognózisa szerint felhős és inkább száraz, mérsékelt meleg időjárás várható.

— **Huggenberg bejelentette, hogy a német nemzeti párt restaurálni akarja a monarchiát.** Berlinből jelentik: Huggenberg dr., a német nemzeti párt vezetője egy választói gyűlésen kijelentette, hogy a császárság visszaállítása érdekében a német nemzetiek és a nemzeti szocialisták együtt fognak működni. Huggenberg szerint Németországot előbb meg kell tisztítani, meg kell gyógyítani, de azután a monarchiának kell jönnie. Nemzeti szocialista részről egyelőre még hallgatnak a szélső jobboldali blokk létrejöttének kilátásairól.

— **Hindenburg palotája előtt sortűzzel riasztották el a kommunista tüntetőket.** Berlinből jelentik: A birodalmi elnöki palota előtt tegnap este nyoleven kommunista zavargás inszenálására készült. A palotaőrség sortűzet adott a levegőbe, mire a tüntetők szétszaladtak.

— **Lon Chaney egy dollár örökséget hagyott első feleségére.** Newyorkból jelentik: A Heraldnak jelentik, hogy Lon Chaney filmszínész végrendeletében félmillió dollárt kivevő vagyonát özvegyére hagyta. Első felesége egy dollárt kap a végrendelet szerint. Azért ennyit, mert a törvények előírják, hogy intézkedés hiányában az első feleség is részt kérhet az örökségből.

— **AMERIKA EURÓPAI KONZULJAIT ÉRTEKEZLETRE HÍVJÁK ÖSSZE A BEVÁNDORLÁSI KVÓTA MEGSZORÍTÁSA ERDEKÉBEN.** Londonból jelentik: Washingtoni jelentés szerint az Európában akkreditált amerikai konzulokat közelebről értekezletre hívják össze, ahol átveszik az amerikai kormány új utasításait a bevándorlási törvény végrehajtásáról. Az első ilyen értekezlet szeptember 24-én Stuttgartban lesz.

— **Három halottja és hét sebesültje van a zürichi villamoskarambolnak.** Zürichből jelentik: Két közúti villamoskocsi tegnap este összeütközött. A karambolnak 3 halottja és 7 súlyos sebesültje van.

— **Egy belgiumi hidrogéngyárban husz munkást ölt meg a robbanás.** Brüsszelből jelentik: Az északbelgiumi Merxem városban a hidrogéngyárban százánál több hidrogénpalack explóziója nyomán tüz támadt. A robbanás husz munkást megölt, sokat megsebesített. A gyár porráégett.

— **Finn lappo-vezérek több vidéki városban összefogdosták a kommunista városatyákat és átkergették őket Oroszországba.** Helsingforsból jelentik: A lappo mozgalom emberei több vidéki városban egyéni akeiókba kezdtek kommunista városi tanácsosok ellen. A határvidékeken a lemondásra felszólított és ellenszempülő városatyák közül többször az orosz határra vittek és alapos verés után átkergették őket szovjet területre.

— **Angliában eltörlik a halálbüntetést.** Londonból jelentik: A kormány magáévá tette a legfelsőbb törvényelőkészítő tanács javaslatát, mely szerint a halálbüntetést az angol jogból törlik.

— **BOMBAY TARTOMÁNYBAN A FELHŐSZAKADÁSOK MIATT FEL KELLETT FÜGGESZTENI A KERÜLETI VÁLASZTÁSOKAT.** Londonból jelentik: A Press Association jelenti Bombayból, hogy a kerületi választások megtartását bizonytalan időre fel kellett függeszteni, mert a tartományban ismét hatalmas felhőszakadások vannak. Bombay elővárosai teljesen víz alatt állanak s a közlekedést csónakokon tartják fenn. Bombay még el nem árasztott negyedeivel. Az árterületen intenzíven folyik a mentés. Eddig tízezer hajléktalant helyeztek el bombayi középületekben és iskolákban.

LEGUJABB

Presan királyi kihallgatásától döntő fordulatot várnak a politikai életben

A fővárosi lapok szerint, vagy átalakul a kormány, vagy koncentrációs kormánynak adja át helyét

Bucuresti—Bukarest, szeptember 11. (Az Uj Kelet tudósítójától). **Prezan** tábornok ma délelőtti audienciájával kapcsolatosan a főváros politikai köreiben az a hír terjedt el, hogy a kormányválság küszöbön áll. A legújabb bukaresti jelentések tulzottnak és korainak mondják ezeket a kombinációkat, amelyek egyébként az uralkodó hazatérése óta igen rövid időközökben szoktak felbukkanni. Általános vélemény az, hogy egyelőre nincs szó valamely radikális változásról a belpolitikai életben, bár az uralkodó még

mindig nem mondott le a koncentrációs kabinet tervéről. Tudósításunkat alább adjuk:

Az Adevurul és Lupta hosszabb cikkekben foglalkoznak a politikai helyzettel. Rámutatnak arra, hogy különböző kombinációk terjedtek el főként Prezan meghívása következtében. E meghívás szenzációját fokozza, hogy **Maniu** tegnapi audienciája után követtezett be. Szó van arról, hogy egy **Mironescu**-kormány alakul, amelyben résztvennének a caranisták, **Popovici** Mihály, a Jorga-párt, Lupuek és Bra-

tianu György frakciója. Más kombinációk szerint marad a Maniu-kormány kisebb változásokkal. Mind a két lap megállapítja, hogy a helyzet komoly, azonban nem valószínű, hogy a nemzeti parasztpárt nélkül fog valamilyen megoldás történni. A bukaresti sajtó többi organuma is különböző híreszteléseket közöl, amelyeknek a komolyságát és jólétesültségét a közeljövő lesz hivatva megmutatni. Mindenesetre a Prezan marsall audienciájának a lefolyását nagy érdeklődéssel várják.

— **Nankingban nyilvánosan kivégeztek 29 kommunistát.** Londonból jelentik: Nankingból jelentik a Timesnek: Hankouban újra tartani kell a kommunisták támadásaitól. A városban és a környéken megszigorították az ostromállapotot. Tegnap 29 kommunistá agitátort nyilvánosan kivégeztek.

— **Merényletet kíséreltek meg egy fasiszta képviselő ellen.** Rómából jelentik: A gradisca-gorzi országúton merényletet kíséreltek meg Caccese fasiszta képviselő ellen, aki egy ismerős családdal autókiránduláson volt. Nagy fekete teherautó jött gépkocsijával szembe és az autóból három lövést adtak le a képviselő atójára. A golyók nem találtak.

Kelengyék készítése, művészies díványápná montirozás, valamint az összes kézimunkák izléses kivitelben Fisch Böske kézimunka-szalónjában Malom uca 16.

A nők legkedveltebb írói!!!

A nőknek Colette, Gyp és Glyn. Sok százezer asszony, leány gyönyörködik bennük. Most 70 százalékkal olcsóbbak ezen írók legjobb könyvei!

GYP	
Line imádója	52 lej
Az örök bakfis	52 lej
A szép Guerandné	52 lej
A züllött társaság	52 lej
GLYN	
Acél és kova	52 lej
Az ellentét	52 lej
Ez az ára	80 lej
Férfi és leány	80 lej
A karrier	80 lej
A második Ambrozine	80 lej
A nagy feladat	80 lej
A nagy pillanat	80 lej
Öt év múlva	52 lej
Római színjáték	50 lej
Tul az óceánon	80 lej
Vak szerelem	60 lej
ESCHRUTH	
Árvácska	40 lej
Lengyel vér	60 lej
Magamért szeressen	40 lej
A medvevár lovagja	40 lej
Boldogság csillaga	40 lej
Diadal	40 lej
Hazárd	40 lej
Zsugori néne	40 lej
COLETTE	
Bűnös ártatlanság	66 lej
Cinci	52 lej
Cinci meghal	52 lej
Gyerekek	52 lej
Mitsou kisasszony	52 lej
Az örvényben	66 lej
Az örvény szélén	66 lej

KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Epítsük fel a leégett zsidó Borsát!

Mai kimutatásunkat itt adjuk:

KOLOSZVÁR	
Bernáth Betty	100 lej
Rosenzweig Emanuel	500 „
Heller Sámuel	500 „
Szenes Dénesné	200 „
Helios	200 „
Szatmár	

Freund Chaim gyűjtése	14.540 „
Tinca	
Orth. Izr. Hitközség	1.800 „
Kemeese	
Orth. Izr. Hitközség	1.779 „
Összesen:	19.619 „
Eddig kimutatva:	1.284.669 „
Gyűjt. eddigi összege:	1.304.288 „

— **A müncheni községtanács ülésén botrányt inszenáltak a nemzeti szocialisták.** Münchenből jelentik: A községtanács ülésén a nemzeti szocialisták botrányt inszenáltak s az ülést félbe kellett szakítani. A főpolgármester Esser nemzeti szocialista községtanácsi tagtól megvonta a szót, de a szónok nem akarta beszédét abbahagyni. Kétszeres rendreállítás után a karzaton levő nemzeti szocialisták éktelen lármában törtek ki, úgy, hogy az ülést fel kellett függeszteni.

— **SZALLODAVÁROS VASUTI KOCSIKBÓL.** Egy „siner“ nevű amerikai szekta minden évben más városban tartja ünnepségeit. Ez évben a kanadai Torontóban gyűltek össze kongresszusra a szekta tagjai. A sok ezer ember részére a városban nem állt rendelkezésre elég szálloda. A lakáshiányt a kanadaiak eredeti módon oldották meg. A vasutigazgató ság a torontói rendezőpályaudvaron 425 hálókocsit állított fel, azonkívül fürdőt is létesítettek, úgy, hogy valóságos szállodaváros létesült rövid idő alatt vasuti kocsikból.

— **Al. Capone „kormányt“ alakított.** Newyorkból jelentik: Csikágóban tegnap megalakult a világ legfuresább kormánya. Al. Capone, a csikágói világ hírhedt vezére alakította meg, hogy szigorú fegyelmet teremtson. Al. Capone bandája eddig kizárólag borok és bikkörök csempészésével foglalkozott most azonban ki akarja terjeszteni tevékenységét a sörcempészésre is és játékkaszinókat akar felállítani, amelyekben a banda tagjai lesznek a bankárok. Az Al. Capone-kormány „miniszterei“ esküt tettek Al. Capone kezébe. A vezér természetesen a „miniszterelnöki“ címet vette fel. A „kormány“ következő tagjai vannak: Sörgyártási és eladási miniszter, szállítási miniszter, játékkaszinó-miniszter és három hadügyminiszter. A „hadügyi tárcát“ három olyan bandita kapta, akik előbb vizsgát tettek a céllövésből. Ötven méter távolságból kellett egy tizenöt méteres korongot eltalálniok. A hadügyminiszterek egyike, Jack Mac Curn, a hírhedt csikágói „gép puskaember“. Ezt a nevet kézügyességéért kapta, mert egyszerre négy revolverből tud tüzelni. Al Capone kijelentette az újságírók előtt, hogy „kormányát“ később „népjóléti tárcával“ is ki fogja bővíteni.

— **Miss Duncan átúszta a La Manche csatornát.** Londonból jelentik: Miss Duncan délafrikai távúszó-bajnoknő ma éjszaka átúszta a La Manche csatornát Cap Gris Nez és Dover között. A tizenhét éves fiatal leány 17 és fél órát volt a vízben.

— **Carnera olasz boxbajnok három mérkőzést nyert egy napon.** Newyorkból jelentik: Primo Carnera, az olasz boxherkules három mérkőzést nyert egy estén. Hartfordban két-két menetben sorra knock-autolta Jack Mave, Fred Caldora és Jack Auliffe amerikai boxbajnokokat. Tizenöt ezer főnyi közönség Carnera brutális stílusa miatt botrányt rendezett és a harmadik knock-aut után meg akarták verni. Carnera okosabbnak találta kerekét oldani.

— **Oriási részvét mellett temették el az A. 3. osztrák utasgép szörnyethalt pilótáját.** Bécsből jelentik: Az A. 3. osztrák utasgép szörnyethalt pilótáját, Stoljavljevic nyugalmazott őrnagyot ma temették Innsbruckban több ezer főnyi közönség asszisztálásával. A temetés ideje alatt a temető felett repülőraj keringett és a vezető gép koszorukat dobott le. Az elhunyt pilótát a légi forgalmi társaság egyik igazgatója bucsuztatta.

NEM KAPNAK ADÓMENTESÉGET A DOHÁNYTÖZSDÉK. Megirtuk, hogy a dohánytözsdek akeiót indították, hogy mentesítsék őket az adófizetés alól, miután kizárólag állami monopólickek árusításával foglalkoznak és a jutalékukat is lényegesen leszállították az autonóm-rendszer bevezetésével. Ezzel a kivánsággal kapcsolatban a pénzügyminisztérium előző két rendeletének kiegészítéseképpen értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy a speciális dohányárusok jövedelme 12.80 százalékos adó alá esnek, miután nem tekinthetők kimondottan kereskedőknek. A módosított monopóltörvénynek a trafikosok által hivatkozott 65. szakasza nem értelmezhető azonban úgy, hogy ezek speciális kategóriát képeznek, amely teljesen mentesítve van az adófizetés alól. Azoknál a trafikosoknál, akik monopólickek mellett egyéb tárgyakat (újságokat, képeslapokat, papírneműeket) is árusítanak, a monopólickek jövedelmére ugyancsak 12.80 százalékos adót fognak kiróni, a többi cikkek eladásából eredő jövedelem azonban a rendes 17 százalékos kereskedelmi adó alá esik. Ez az intézkedés július elseji visszamenőleges érvénnyel bír.

„Jobb akkor

T
Párizs, szeptember 13.
kosság történt. Egy fiatal gépialt egy kereket. A gyilkoss tes letartóztatá cívóvá nőtte ki tónk a következ

Nem messze től, ahol a foly hagyják Párizs egy kis kikötő rász“ nevű ker más hasonló haj ringatnak itt a hogy a kapitán felhuzására a pa tégles után a „ lett volna hogy indulásra kitűző kor az éjszaka Szajnára, felrag lektorok a hajó ünnepeket, bucs a személyzett. K ének és a vidár volt vége az ün kat eloltották merült.

Körülbelül fé a telefon a rend cións tisztviselő, férfihang sürg jelentette, hogy meggyilkoltak e házba vezette a t nél még gyöngö tak, de ha ki aka kor a bizottság percel később m gott a rendőrség

A hajó fedélze hagyatottnak lát gépész fogadta a házba vezette a t nyü vértócsában ember. A rendőr állott halált kons tották, hogy a Jaillonnak hivat és hogy előző n második gépész. tes seb tátongott tett, hogy a fiata ték agyon. A b a gépházban.

hogy kevéssel éjt és a holttestet a Nyomban értesít mivel látta, hogy Az áldozat szemé ságról semmi köz hallgattak még n rejtélybe ez sem

A matrózok csak dani, hogy Jailló ünnepélyen és so matrózok elhagyta lon és Batillot ma

A gyanu Batill szór konokul tag vallotta, hogy ő ságot. A rendőrs mirozta, hogy il magáról a gyanu

Lingual, Idegen ITA Mit kell látni, h mit

doban, fáradságban taka hogyan előzetes nyelv magát olasz TRIESTTÓ

Irta: Dr. H A vaskos, több min dalas kötet több áza Kapható az UJ KELET

„Jobb lett volna felgyújtani a hajót, akkor nem találják meg a holtestet!”

Titokzatos gyilkosság a párizsi kikötőben

Párizs, szeptember 11. Véres gyilkosság történt a Szajná Párizsban. Egy fiatal gépészt meggyilkolva találtak egy kereskedelmi hajó fedélzetén. A gyilkosság felfedezése és a tettes letartóztatása egyedülálló szenzációvá nőtte ki magát. Párizsi tudósítónk a következőket jelenti az esetről:

Nem messze a nagy Szajna-hidaktól, ahol a folyó fekete hullámai elhagyják Párizs városának területét, egy kis kikötőben horgonyzott a „Darázs” nevű kereskedelmi hajó. Sok más hasonló hajót és motoresónakot is ringatnak itt a hullámok, arra várva, hogy a kapitány kiadja a horgony felhúzására a parancsot. Hosszabb vesztelés után a „Darázs”-nak is el kellett volna hagynia a kikötőt. Az elindulásra kitűzött nap előestéjén, amikor az éjszaka homálya leszállt a Szajnára, felragyogtak a villamosreflektorok a hajó fedélzetén, egy kis ünnepséget, búcsúünnepélyt rendezett a személyzet. Késő éjszakáig szólt az ének és a vidám zsvaj. Éjjel után volt vége az ünnepélynek. A lámpákat eloltották és minden sötétségbe merült.

Körülbelül fél 1 órakor megszólalt a telefon a rendőrigazgatóság inspekciónak tisztviselőjének asztalán. Egy férfihang sürgős segítséget kért és jelentette, hogy a „Darázs” fedélzetén meggyilkoltak egy embert. Az embernek még gyöngye életjeleket konstatáltak, de ha ki akarják őt hallgatni, akkor a bizottság jövedele sürgős. Öt perccel később már a kikötő felé robbogott a rendőrségi autó.

A hajó fedélzetén, amely egészen elhagyatottnak látszott, George Batillot gépész fogadta a bizottságot. A gépházba vezette a tisztviselőket. Itt szörnyű vértócsában feküdt egy fiatal ember. A rendőrorvos már csak a beállított halált konstatálhatta. Megállapították, hogy a szerencsétlen George Jaillonnak hívták, hogy 23 éves volt és hogy előző nap vették fel, mint második gépészt. A holtesten rettenetes seb tátongott. Azonnal látni lehetett, hogy a fiatalembert baltával ütötték agyon. A baltát meg is találták a gépházban. Batillot azt vallotta, hogy kevéssel éjjel előtt jött a hajóra és a holtestet a gépházban találta. Nyomban értesítette a rendőrséget, mivel látta, hogy bűntényről van szó. Az áldozat személyéről és a gyilkosságról semmi közelebbit nem tud. Kihallgattak még néhány matrózt, de a rejtelme ez sem hozott világosságot.

A matrózok csak azt tudták megmondani, hogy Jaillon résztvevő a búcsúünnepélyen és sokat ivott. Amikor a matrózok elhagyták a hajót, csak Jaillon és Batillot maradt hátra. A gyanyu Batillóra irányult. Először konokul tagadott, de azután bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot. A rendőrséget csak azért alarmitozta, hogy ily módon hártsa el magáról a gyanút. Szorgalmasan szor...

Lingual, Idegenvezető Tolmácsok

ITALIA

Mit kell látni, hogyan kell nézni, mit lehet

dőben, fáradságban és költségben megtakarítani,

hogyan lehet

előzetes nyelvtanulás nélkül

magát olaszul megértetni

TRIESZTTŐL—ROMÁIG

Irta: Dr. HONTI REZSŐ

A vaskos, több mint 520 oldalas kötet bolti ára fűzve... **L 170**

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

kott ujságot olvasni és különösen a gyilkossági tudósításokat olvasgatta nagy figyelemmel.

Seholsem olvasta még, hogy a gyilkos maga értesítette volna a rendőrséget. Ezért biztosan remélte, hogy nem fognak rájönni, hogy ő gyilkolta meg Jaillont.

A gyilkosság motivumaira vonatkozólag Batillot először azt mondta, hogy fiatal kollegája az ünnepély alatt összeveszett vele és fejszével fenyegette. Ő kicsavarta kezéből a fejszét és csak

önvédelemből ütötte agyon. Később azonban a következő szenzációs tényállás derült ki.

Batillon a gyilkosságot megelőző két estén kártyázott Jaillonnal és elvesztette egész megtakarított pénzét, körülbelül 6000 frankot. Az ünnepély után felszólította Jaillont, hogy adja vissza a nyert pénzt, mivel közelálló házassága miatt szüksége van rá. Jaillon gunyosan visszautasította a követelést. Vak dühében Batillot erre fejszével leütötte őt.

A gyilkosság teljes felderítése után Batillot cinikusan jegyezte meg:

— Jobb lett volna az egész hajót felgyújtani, akkor meg se találták volna a holtestet.

KÖZGAZDASÁG

Komoly stádiumba lépett a romániai mezőgazdasági hitelintézet ügye

Amsterdamban nemzetközi jelzálogintézet van alakulóban az európai záloglevélkibocsátás egységesítésére

Bucuresti—Bukarest, szeptember 11. (Az Uj Kelet tudósítójától). A mezőgazdasági világválságnak sok oka van és ezek között nem áll utolsó sorban a hitelhiánya. Amíg a földművelés hasznosított termelési ág volt, vagyis a gabonapiac normális volt, a tőke élénken érdeklődött a mezőgazdasági hitelek iránt, a háboru utáni időkben azonban a mezőgazdasági hitel immobilis befektetés lett és annak ellenére, hogy

a gépgazdaságra való áttérés és a termelés racionalizálása komoly investíciókat igényel,

sehol sem lehet ma ilyen célra megfelelő időre szóló és lehetőleg olcsó pénzt kapni.

Ez a helyzet teremtette meg egy nemzetközi jelzáloghitelintézet megalakításának tervét. Dewey amerikai szakértő aki a lengyel nemzeti banknál ellenőrizi a zloty stabilizálását, a legutóbb megtartott varsói nemzetközi agrárkonferencián tervezetet mutatott be egy ilyen intézet létesítéséről. A terv alap gondolata az, hogy Európában vannak pénzintézetek, amelyek 6 hónapig terjedő hiteleket folyósítanak és vannak bankok, amelyek hosszú lejáratra, sokszor 30 évre is adnak mezőgazdasági kölcsönöket, de

teljesen hiányzik az a típus, amely

Amerikában nagyszerűen bevált azaz a módszerrel, hogy 3 évre folyósít hiteleket a mezőgazdáknak.

Dewey azt hiszi, hogy az ilyen intézetek nagy segítségére lennének Európa vergődő mezőgazdaságának.

A kivételre vonatkozólag Dewey a következőket javasolja:

Az összes államok egységes törvényekben szabályozzák, hogy a mezőgazdasági termények vagy állatok zálogfedezetül szolgálhatnak bármilyen kölcsönnél, azonkívül ugyancsak törvényileg szabályozandók azok a feltételek, amelyek mellett a kölcsöntörlesztés, vagy a kamattörlesztés elmulasztása esetén a lekötött mezőgazdasági termények, vagy állatok eladhatók. Törvényesen és egységesen kell korlátozni azt a maximális lejáratú időpontot, amelyre bármilyen mezőgazdasági ügyletnek kölcsönt lehet folyósítani.

Ezt a tervet, amelynek részleteire még alkalmilag visszatérünk, a varsói konferencia elvben elfogadta és

novemberben összeülnek Románia, Magyarország, Jugoszlávia és Lengyelország megbízottai, hogy Dewey tervét megvalósítsák.

A varsói kezdeményezéssel egyidejűleg Amsterdamban is megkezdtek egy nemzetközi jelzáloghitelintézet megalakítására vonatkozó előkészületeket. Ez az intézet a svájci záloglevélkibocsátó intézetek kezdeményezése alapján az egységes európai záloglevél-típus megteremtését célozza. A svájciakon kívül a prágai Zivnovstenska Banka és az amerikai záloglevélbankok szervezete áll a terv mögött, amelyet a Bazelben felállított nemzetközi jóvátételi bank is hivatalosan támogat. A terv szerint a Dresdener Bank, a Berliner Handelsgesellschaft, a Mendelssohn-bankház, a londoni Lazar Brothers-bankház, a svéd Krueger-koncern és a párizsi Sociéte Générale venne részt az alapításban.

pitására vonatkozó előkészületeket. Ez az intézet a svájci záloglevélkibocsátó intézetek kezdeményezése alapján az egységes európai záloglevél-típus megteremtését célozza. A svájciakon kívül a prágai Zivnovstenska Banka és az amerikai záloglevélbankok szervezete áll a terv mögött, amelyet a Bazelben felállított nemzetközi jóvátételi bank is hivatalosan támogat. A terv szerint a Dresdener Bank, a Berliner Handelsgesellschaft, a Mendelssohn-bankház, a londoni Lazar Brothers-bankház, a svéd Krueger-koncern és a párizsi Sociéte Générale venne részt az alapításban.

Az intézet, amely a Dewey-féle elvek alapján működne, egymilliárd holland forint alaptőkével fog megalkulni, hogy átvegye a Közép-Európában forgalomban levő zálogleveleket és ezek alapján új kötvényeket fog a világpiacokon kibocsátani.

Hir szerint az amsterdami intézet a legrövidebb időn belül meg is kezdte a működését, amelynek programjába városi kölcsönök folyósítását is felvették. Az intézet szoros kapcsolat fog fenntartani a nemzetközi jóvátételi bankkal, amely a közvetlen érdekeltségvállalás helyett inkább a tröszt szerepét fogja vállalni a kölcsönök plasztizálásánál és adminisztrálásánál.

Az amsterdami intézet alapításában résztvevő nagybankok között van az a három csoport is: a londoni Lazar Bros, a svéd Krueger-csoport és a párizsi Sociéte Générale, amelyekkel Raducanu miniszter tárgyal a romániai mezőgazdasági hitelintézet megalapításáról.

Ugy hírlik, hogy ezek a tárgyalások már konkrét eredményeket produkáltak és a Creditul Agricol ügye aktuálisává vált, ha függetlenül is, de mégis bizonyos kapcsolatban az amsterdami nemzetközi jelzáloghitelintézet létesítésével. A bukaresti nagybankok már eddig is több, mint százmillió lejt jegyeztek elő, azonkívül

be fogják vonni egy a regátben most is működő jelzálogbankokat, mint a csatlót területeken régebben működő és jelzáloglevélkibocsátásra jogosult intézeteket is.

Ezeket az intézeteket rövidesen hatalmas értekezletre fogják meghívni és azon fogja Raducanu miniszter a külföldi csoportokkal folytatott tárgyalások állásáról a nyilvánosságot tájékoztatni.

— ARLEJTÉS 200 VAGON TÜZIFÁRA. A bukaresti villamosvasutársaság árlejtést tart 200 vagon prima cser- és bukktüzifa szállítására. Az ajánlatokat legkésőbb szeptember 15-én délelőtt 11 óráig kell benyújtani a társaság igazgatóságához (Bukarest, Str. Armenescă 3.).

MEGALAKULT A BORSZESZGYÁRAK SZINDIKÁTUSA. Hosszas vajúdas után tegnap megalakult Bukarestben a borszeszgyárak szindikátusa, amely az új szesz törvény szerint alsoportja lesz a nagy szeszszindikátusnak. Az alakuló gyűlést Pompiliu Ioanitescu pénzügyi alminiszter nyitotta meg, majd Párligras pénzügyi vezérigazgatóra bízta a tárgyalások vezetését, miután arra kérte a gyárosokat, hogy egyezzenek meg és tegyék lehetővé a szindikátus létrejöttét. A differenciák itt is az új kvóta elosztása körül keletkeztek, hogy az évi 300 vagonos kontingenstől melyik gyár mennyit kapjon. A régi gyárosok a maguk számára követelik az egész kontingenst és nem voltak hajlandók elismerni azoknak a jogát, akik az új törvény alapján borszeszgyárrá alakulhatnak át. Arról meg éppenséggel nem akartak hallani, hogy az üsttulajdonosokat is bevegység a szindikátusba. Heves viták után a minisztérium megbízottja olyan megoldást fogadtatott el, hogy a szindikátusnak tagjai lehetnek az olyan üsttulajdonosok is, akik vásárolt nyersanyagot dolgoznak fel és ezer liternél nagyobb a kapacitásuk, vagyis ha az üstjük ellenőrzőkészülékkel rendelkezik és 96 fokos szeszt lehet rajta főzni. Ennek megszavazása után egyesek azt kívánták, hogy a megalakulást halasszák el 2-3 nappal, hogy a gyárosok maguk között intézhessék el a még vitás ügyeket. A régebbi gyárosok ki akartak vonulni és deklarációt felolvasni, de utólag elállottak ettől a tervtől és így aláírták a szindikátus alakuló jegyzőkönyvét.

A KÖNYVPIAC UJDONSÁGAI AL-LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Most jelent meg!

Most jelent meg!

Minden szeszgyárosnak, kereskedőnek, vendéglősnek nélkülözhetetlen

Az új szeszadótörvény

módosított szövegű román és magyar együttes kiadás dr. Mihelffy és dr. Mandel ügyvédek szerkesztésében

Ára 140 lei

(és portó)

Kapható az UJ KELET könyvosztályában

Színház—Mozi

A libák mellől az opera szinpadára

Párizs, szeptember 11. A történet ott kezdődik, hogy a párizsi opera igazgatóságának figyelmét névtelen levélben felhívták egy fiatal libapásztor-leánykára, aki a levélíró szerint csodálatos hanganyaggal rendelkezik. „Bouguivalban él ez az egyszerű leányka — adta meg a bővebb felvilágosítást a levélíró — ott legelteti nyáját és az opera igazgatóságának feltétlenül meg kell hallgatnia, mert ilyen ragyogó szoprán nem termelt még a földön.” Hét próbás operanékesnő valóban nem minden bokorban terem és ha egyet-egyet sikerül felfedezni, az bizony minden költséget és fáradságot megérdemel. Így gondolkozott a párizsi opera igazgatója is, amikor elolvasta a levelet, mert az egyik rendező kíséretében nyomban autóbá vágtá magát és meg sem állt Bouguivalig.

Bouguival Párizstól néhány kilométernyire fekszik, az autó előkelő utasaival tehát hamarosan megérkezett. A levélíró utasításai alapján egy-kettőre meg is találták a kis pásztorleányt, ép a libáit dédelgette. Kissé meglepődött, amikor az elegáns karosszériából két jól öltözött ur szállt ki és egyenesen feléje tartott. Az ismerkedés hamarosan ment, ráterhettek tehát a próbára. És a kisleány énekelni kezdett. Lágyan, elbűvölően, mindjobban nekihevíülve és amikor az utolsó hangfoszlányok is elszálltak a levegőben, az opera igazgatója csak állt és jó időbe tellett, míg szóhoz tudott jutni. A többi már gyorsan ment. A kisleány megszünt libapásztorának lenni, az igazgató kikötötte, hogy másnap minden körülmények között jelenjen meg az operaház igazgatói szobájában.

Másnap igazgatottan várták a kis libapásztor az igazgatói szobában és abban a percben, amikor az érkezését várták, egy elegáns, kifosztott hölgy nyitott be az ajtón:

— Megérkeztem — és az Opera igazgatójának most már másodszor volt alkalma a csodálkozásra.

És az elegáns, kiruzszott hölgy beszélni kezdett. Elmondta, hogy soha életében nem örzött libákat, egyetlen vágya örökké az volt, hogy tagja lehessen az Operának, de minden hiábavalónak bizonyult, ahányszor jelentkezett felvételre, mindig elutasították. Amikor már látta, hogy szépszerével nem megy, elhatározta, hogy más módon hívja fel magára a figyelmet. Kiment Bouguivalba, felöltözött libapásztornak és azután megírta a névtelen levelet.

— Minthogy pedig — mondotta, — most már látják, hogy nemcsak énekelni tudok, hanem színésznői képességeim is vannak, remélem, hogy szerződhetek. Ez a remény valóra is vált, nyomban aláírták a szerződést.

Eddig nagyon szép a történet, de most jön a hátha. Hátha a nem is a libapásztor leányka csapta be az Opera igazgatóját, hanem... az Opera igazgatója akarja becsapni a közönséget azzal, hogy milyen kiváló tehetséget fedezett fel. A mai rossz színházi konjunktúrában ez sem lehetetlen.

MAGYAR SZÍNHÁZ DÁCIA-MOZGÓ

A Magyar Színház moziójában, a nagy sikerű Jannings-film után egy nagyszabású új, pompás hangos filmtraktáció, az „Akik a halált kinevetik” című 7 felvonásos, izgalmas cselekményű, kiállításában, mesészövegében, megrendezésben teljesen újszerű filmregény kerül vetítésre. A főszerepekben a két kiváló amerikai filmsztár, Mary Brian és Richard Arlen szenzációs alakítást produkálnak. A filmregény főcselekményeként egy hihetetlenül izgalmas fordulatokkal teli autóverseny szerepel melynek vakmerősége ámulatba ejti a nézőt. Kísérő műsornak egy rendkívül kacagtató egyfelvonásos hangos előjáték és egy kétfelvonásos burleszk kerül vetítésre. Előadások: 3, 5, 7 és este 9 óraker. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap délelőtt 11 óraker matiné 15 és 10 lejés helyárakkal

Vasárnap délelőtt 11 óraker matiné lesz a Magyar Színházban. Műsoron az amerikai bravur-lovás, Fred Tompsonnak szenzációs filme, „Az álomlovag”

8 felvonásban és kacagtató burleszk vigjáték. Helyárak 15 és 10 lej.

Sidy Thal és a zsidó-operett-társulat vendégjátéka

Szombaton és vasárnap este fél 11 órai kezdettel tartja utolsó előadásait az A. Teffner vezetése alatt álló zsidó operett-társulat a bucsuzik a kiváló subrett, Sidy Thal. Szombaton este „Bar Mizva” operett 3 felvonásban, vasárnap este pedig bucsuelőadásul „Vidám élet” énekes életkép, utána kabaré van műsoron Sidy Thal, A. Teffner és az egész társulat közreműködésével. Leszállított nyári helyárak.

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai

PÉNTEK, SZEPTEMBER 12.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. 12.50: Grammfón. 17: Zenekari hangv. 18.30: Felolvasás. 18.45: Hírek, időjelzés. 19: Grammfón. 19.40: Rádióegyetem. 20: Színház. — 20.30: Felolvasás. 20.45: Mascagni: Parasztbecsület c. operája. 22: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködnek: Lux József (ének), Kovács Antal (hegedű) és Szijj Dénes (tárogató). Zongorán kísér Polgár Tibor.

9.30: Hírek.
9.45: A hangverseny folytatása.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Az Országos Postászenekar hangversenye. Boieldieu: A fehér nő — nyitány. Puccini: Pillangó kisaszony — ábránd. Kálmán: A cirkuszhercegnő — egyveleg. Péter: Xylopho.

12.25: Hírek.
12.35: A hangverseny folytatása.
1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

2.30: Hírek, élelmiszerárak.
3: Piaci árak, árfolyamhírek.
4: Thury Mária meséi gyermekeknek.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: Móríc Pál felolvasása: A váchartyáni nagyasszony.

5.30: Eugen Stepat orosz balalajkazenekarának hangversenye.

6.30: Császár Elemér előadása.

7.10: A Mándits szalonzenekar hangversenye. Csajkovszky: Keringő. — Ackermanns: Szaharai szvit. Lehár:

A három grácia — egyveleg. Martini: Plaisir d'amour — romanze. Bolzoni: Menuett.

8.10: Gáspár Jenő novellája: A proféta. Felolvassa a szerző.

8.30: Ügetőversenyeredmények.

8.35: Dán est. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Dohnányi Ernő vezetésével.

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Majd: Cigányzene.

Bécs. 21.05: Adler Oszkár hegedű és Schmiedt Ferenc zongoraművészek hangversenye. Mozart B-dur és C-dur szonátája. 21.45: Zenekari hangverseny.

Berlin. 22.30: Lanner, Strauss és Waldtaufel zene.

Hamburg. 20: Auer: A fekete dominó c. operája.

Köln. 20: Könnyű zene.

Stuttgart. 22.10: Beethoven: A-dur és C-moll hegedű- és zongoraszonáták.

Kattovic, Poznan, Varsó. 20.15: Szimfónikus hangverseny. Lengyel szerzők művei.

Prága. 20: Régi kelta dalok.

Pozsony. 19: Grammfón.

Brünn. 19.35: Keleti szvit.

Milánó. 20.40: Szimfónikus hangverseny.

Róma. 21.05: Operett.

Toulouse. 20: Vigopera részletek.

Osló. 20: Filharmonikus hangverseny. Norvég est.

SZOMBAT, SZEPTEMBER 13.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjárás, időjelzés. 17: Zenekari hangv. 18.30: Felolvasás. 18.45: Hírek, időjelzés. 19: Grammfón. 19.40: Rádióegyetemen. 20: Kabaréest. 21.45: Hírek. 22: Táncczene.

Budapest. 9.15: A m. kir. 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. Borsay: Kolozsvári induló. — Strauss: Mirthusvirág — keringő. Rosini: Nyitány az Olasz nő Algriban c. operából. Nagy ábránd Beethoven műveiből. Vecsey: Valse triste. Chopin: Valse brillante. Dostál: Száz szálalék sláger táncegyveleg. Strauss: Éljen a magyar.

9.30: Hírek.

9.45: A hangverseny folytatása.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Grammfónhangverseny.

12.25: Hírek.

12.35: A hangverseny folytatása.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

Iskolák! Szülők! Tanítók!

Megjelent a Stengel-féle

KOLJEHUDA ALEF-BET

HÉBER-ROMÁN SZÖVEGGEL

Brief Dávid átdolgozásában

Ára 35.— lej

Kapható:

Az UJ KELET könyvosztályában, Cluj

A KOLOZSVÁRI MOZGÓK MŰSORA

Szept. 12	MAGYAR SZÍNHÁZ	CARMEN	CORSO	EDISON	SELECT	URÁNIA
Péntek	Az áruló (hangosfilm)	Rejtelmes éjszaka Hogyan mennek férjhez a lányok	A esők	Kacagj Bajazzo Cirkusz királyok	Szerelmi keringő (hangosfilm)	Szent Lajos hája (hangosfilm)

Nyomatott Fratertitas Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomdájában. Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon 9.77

2.30: Hírek, élelmiszerárak.
3: Piaci árak, árho lyamhírek.
4: A Magyar Cserkészszövetség előadása.
4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
5: Markó Árpád előadása.
5.30: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. Közreműködik: Molnár Anna (hárf), Neuman László (hegedű) és dr. Sebestyén Sándor (gordonka). Karnagy: Bor Dezső.
6.30: Kun Magda és Sziklay József énekszámai. Zongorán kíséri Polgár Tibor.
7.15: Dr. Abray Zsigmond, a Magyar Futballbírák Testülete főtitkárának előadása: „A futballisták munkája”.
7.40: Népszimű előadás a Stúdióból. „Csizmadia mint kísértet”.
8.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
Majd: Rác Béla és cigányzenekarának hangversenye a Pannónia étteremből.
Bécs. 18.55: Hegedűhangverseny. — 20.05: Benatzky Pipsi c. zenés bohózata.
Köln. 24: Grammfónzene.
Stuttgart. 20.45: Haydn: V. vonós-negyese.
Varsó. 20.15: Könnyű zene.
Kattovic. 23: Táncczene.
Poznan. 20.15: Hangverseny. — 21: Mandolinzene.
Milánó. 21.15: Szoprándalok, hegedű- és zongorajáték.
Róma. 20.05: Könnyű zene.
Osló. 22.10: Népszerű dalok.
Prága. 22.25: Vendéglői zene.
Pozsony. 19.35: Grammfón.

Aprohirdetések

חברה קדישה פאר שטאנדע

פרוכע אין אייגענעם אינטערעסע פיר הדלת
אקטועסע צו פערלאנגען
Luna T.-Mures

Zsidó uricsaládnál 1—2 iskolás gyermek teljes ellátást kaphat. Calea Motilor 94. sz.

Izraelita uricsalád teljes ellátásba venne iskolás gyerekeket. Van zongora, rádió. Löbl, Kereszt ucca 4.

Könyvkötészet vonalzóval, perforálóval, fűzőgéppel elköltözés miatt sürgősen eladó. Cim: Beck Oradea, Str. Cosbuc 4.

Egy alig használt eserefa káposztás hordó eladó. Ötvös ucca 25. sz.

Elsőrendű francia tanárnő által vezetett olcsó haladó kurzusba keresek két társat. Cim a kiadóban.

Női ruhák varrását, angol és francia munkát legprecízebb kivitelben vállalom. Házhoz is megyek. Katz Helén, Széchenyi tér 22. I. em.

Erzicherin die rumänisch spricht und Klavier spielt wird im alter vom 20—35 gesucht für 15-ten Sept. oder 1 Oct. Photographie, Jahreszeugnis und geldausprüche. Dr. Lörincz Deva.

Schwartz Ignacné orth. kóser vegetárius étterme és tejesarnoka Reg. Ferdinand (Wesselényi ucca) 10 szám alatt megnyit. A felhasznált tejtermékek saját készítményeim. — Ugyanott naponta friss tén- és bivalytej házhoz szállítva is kapható.

Hirdessen az Uj Keletben

XIII EVF. Cluj—Kolozszept. 13 5690 EV

Uj Kelet az... és bánati... nap...
Dikkelnak után...
Horrás megjelöl...
Kézfiratokat nem...
Ha megöröszükre

A kama...
áll

Lakonikus bukar...
be arról, hogy a...
dóleg az állam 15...
kamatot számít fe...
Mással az azt i...
ügyminisztérium a...
lékkel felemelte.
mint fölöttebb imp...
— még akkor sem...
san az állam polgá...
gazdasági viszony...
ték. Az akkori min...
mat felszámítása a...
erkölcsös, indokoln...
azzal, hogy az álla...
a hanyag késedelmi...
lyen indokolása le...
delmi kamatnak m...
mes adófizetés nem...
beni kötelesség elő...
nyű gazdasági visz...
szerűség? És mily...
a késedelmi kamat...
pénzügyminisztériu...
tudja, hogy ezeket...
fizetőknél egy jel...
elárverezett ingósá...
egyenliteni?

Az utóbbi évekbe...
nyessége nem ism...
volt szó, hogy kü...
nőbb összegeket s...
fizetők zsebéből. A...
lív alig van talán...
lyet az állam az...
próbált volna. És...
nemzeti parasztpár...
politika terén mélt...
rálisoknak — talán...
elnök személyére va...
tett el ettől az egy...
maradt adómentől...
szoritása egyenes...
gazdasági viszony...
és ma már az egé...
nagy adóárverési...
minden egyes zuga...
rehabjtók dobverés...
azonban a pénzügy...
ru rendeletei, hiába...
tulbuzgó inkvizíció...
szó ebben az eszt...
taton alul maradt...
mert az emberekne...
zteni és különösen...
a mai közterheket...
allanak arányban a...
fekkel és az adófi...
ségével. Elkerülhet...
hátralékok legyenek

Ezekre a hátralék...
az állam a 15 száza...
matot. Nem ismer...
devonatkozó rend...
tudjuk, hogy van...
olyan paragrafusa...
ermetlen árdragítás...
Valószínűleg nincs...
tus. Ez azonban mit...
hogy a kamatemel...
morális alapot nélk...
áll jogában az álla...
nál hat százalékkal...
szedni? Az állam v...
zán nem hivatkozha...
föbbe áll a pénz...
Hiszen, ha nem es...
Banca Nationalától...
esen szokott néhan...
évenként a sürg...
esére... És végül...
szociális oldala: ak...
rendesen fogja fizet...
nem érinti ez az e...
redményben azokat...
tek annyira sem te...
tat fizessék rendese